

STRATEGIA WDRAŻANIA PROJEKTU INNOWACYJNEGO TESTUJĄCEGO

Temat innowacyjny:	Poszukiwanie skutecznych metod zapewnienia trwałości funkcjonowania instytucji ekonomii społecznej.
Nazwa projektodawcy:	Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych
Nazwa partnera:	Starostwo Powiatowe w Łomży Federazione Trentina Della Cooperazione
Tytuł projektu:	Fundusz Pożyczkowo – Poręczeniowy jako narzędzie zapewnienia trwałości instytucji ekonomii społecznej
Numer umowy	UDA-POKL.07.02.02-20-042-10/01

Luty 2012

Strona 1

Strategię wdrażania projektu innowacyjnego testującego opracowano w ramach projektu „Fundusz Pożyczkowo – Poręczeniowy jako narzędzie zapewnienia trwałości instytucji ekonomii społecznej” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII *Promocja integracji społecznej*, Działanie 7.2 *Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej* Poddziałanie 7.2.2 *Wsparcie ekonomii społecznej*.

Opracowanie:

Zespół zarządzający i merytoryczny partnerstwa w składzie:

Małgorzata Bobryk

Sylwestra Borowczyk

Krzysztof Kozicki

Krzysztof Leończuk

Katarzyna Łotowska

Katarzyna Modzelewska

Helena Wróblewska

Spis treści

I.	UZASADNIENIE	4
1.	Opis problemów	4
2.	Przyczyny, skala występowania opisanych problemów	7
3.	Konsekwencja istnienia zidentyfikowanych problemów	9
II.	CEL WPROWADZENIA INNOWACJI	11
1.	Pożądany stan docelowy po wprowadzeniu innowacji	11
2.	Weryfikacja osiągniętych celów	12
III.	OPIS INNOWACJI, W TYM PRODUKTU FINALNEGO	13
6.	Model pożyczek i poręczeń udzielanych przez Podlaski Fundusz Ekonomii Społecznej	19
IV.	PLAN DZIAŁAŃ W PROCESIE TESTOWANIA PRODUKTU FINALNEGO	23
1.	Wskazanie podejścia do doboru grup użytkowników i odbiorców	23
2.	Opis przebiegu testowania	24
3.	Charakterystyka materiałów, które otrzymają testerzy	29
4.	Informacje o planowanym sposobie monitorowania przebiegu procesu testowania	30
V.	SPOSÓB SPRAWDZENIA, CZY INNOWACJA DZIAŁA	31
1.	Sposób dokonania oceny wyników testowania	31
	Wewnętrzna ewaluacja produktu finalnego	31
	Zewnętrzna ewaluacja produktu finalnego	36
VI.	STRATEGIA UPOWSZECZNIANIA	37
VII.	STRATEGIA WŁĄCZANIA DO GŁÓWNEGO NURTU POLITYKI	40
VIII.	KAMIENIE MIŁOWE II ETAPU PROJEKTU	44
IX.	ANALIZA RYZYKA	45
X.	ZŁĄCZNIKI	52

I. UZASADNIENIE

1. Opis problemów

Podmioty ekonomii społecznej w województwie podlaskim mają problem z zachowaniem trwałości i stabilności finansowej, brakiem systemu zabezpieczeń dotacji oraz niską aktywnością w zakresie działań przedsiębiorczych.

Województwo podlaskie charakteryzuje bardzo wolny rozwój sektora ekonomii społecznej. W porównaniu z innymi województwami w Polsce, na Podlasiu istnieje niewielka ilość podmiotów ekonomii społecznej (PES) – zajmujemy ostatnie miejsce pod względem istniejących spółdzielni socjalnych (7)¹. Pod względem liczby zarejestrowanych organizacji zajmujemy 3 (3719) miejsce od końca w skali kraju (fundacje i stowarzyszenie wg. województw bez Ochotniczych Straży Pożarnych OSP)².

W celu rozwoju i zapewnienia trwałości PES w województwie podlaskim należy pobudzić potencjał podmiotów poprzez zwrotne finansowanie zewnętrzne.

W celu zdiagnozowania problemu zostały przeprowadzone kompleksowe badania i analizy przybliżające sytuację PES w kontekście opisanego problemu, które wskazują istotne aspekty jego rozwiązania. Zastosowane metody badawcze obejmowały: badanie internetowe CAWI, wywiady indywidualne/diady, wywiady grupowe (fokus grup), ekspertyzy, analizy prawne i podatkowe³ oraz spotkania robocze z użytkownikami i odbiorcami.

Jak wynika z raportu⁴ przeprowadzonego w pierwszym etapie realizacji projektu organizacje pozarządowe (NGO) najczęściej utrzymują się z: dotacji (69%); składek członkowskich (69%); darowizn (51%); sponsoringu (37%); jednego procenta (28%); w mniejszym stopniu z darów rzeczowych, zbiorów publicznych i nawiązek. 40% z badanych

¹ <http://www.ozrss.pl>, 13.02.2012 – z czego jedna spółdzielnia „EUREKA1” z Łomży, nigdy nie rozpoczęła swojej działalności (źródło własne)

² Podstawowe fakty o organizacjach pozarządowych. Raport z badania 2010 J. Herbst, J. Przewłocka, Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa 2011

³ Wyniki badań, analiz i ekspertyz znajdują się w załączniku do niniejszego dokumentu

⁴ Raport z badania i analizy problemu w ramach projektu „Fundusz pożyczkowo – poręczeniowy jako narzędzie zapewnienia trwałości instytucji ekonomii społecznej” POKL.07.02.00-20-042/10 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki A. Iwaniak, K. Sekutowicz, Warszawa grudzień 2011.

NGO prowadzi odpłatną działalność statutową. Tylko 24% z badanych organizacji, prowadzi działalność gospodarczą (na grupie 92 respondentów), co ewidentnie wskazuje na brak postaw przedsiębiorczych wśród członków organizacji. Nadal woleliby pozyskiwać dotacje, niż zaciągać pożyczki. Konieczne wydaje się zatem uświadamianie organizacjom pozarządowym, że mogą prowadzić działalność gospodarczą i przeznaczać wygenerowane zyski na realizowanie celów statutowych, przyczyniając się do rozwoju swojego potencjału ekonomicznego, zwłaszcza, że tylko 49% z tych, którzy nie prowadzą działalności gospodarczej, planuje jej otwarcie⁵. Z perspektywy rozwoju ekonomii społecznej ważne jest także to, że dla 66%⁶ badanych NGO jedną z głównych barier utrudniających rozpoczęcie działalności gospodarczej jest brak zaplecza finansowego na rozpoczęcia działalności.

Roczne budżety organizacji, jak zostało wskazane we wniosku o dofinansowanie, są niskie (w 2010 roku – roczny budżet aż 20 % organizacji nie przekraczał 1 000,00zł, a kolejnych 20% wynosił do 20 000,00zł)⁷, co przekłada się na ich słaby rozwój, ograniczoną aktywność i niewykorzystanie potencjału tkwiącego w organizacjach. Nie posiadając rezerw finansowych, podmioty mają utrudniony dostęp do pozyskiwania środków zewnętrznych (np. wkładów własnych do projektów, środków na prefinansowanie działań, realizację projektów niezwiązanych z dotacjami) oraz terminowej realizacji zadań (np. przedłużający się czas rozliczeń transz projektowych uniemożliwia realizację zadań zgodnie z zakładanym harmonogramem, rzutuje na brak profesjonalizmu organizacji. Z doświadczeń projektodawcy wynika, że okres ten może trwać 6, a w skrajnych przypadkach nawet do 9 miesięcy).

W związku z powyższym, istnieje zapotrzebowanie PES do korzystania z funduszu pożyczkowo – poręczeniowego. Z badania ankietowego wynika, że aż 91%⁸ badanych przedstawicieli organizacji pozarządowych uważa, że fundusz pożyczkowo – poręczeniowy stworzony specjalnie dla PES jest potrzebny dla rozwoju ekonomii społecznej w woj. podlaskim. Jednocześnie 76% badanych organizacji byłaby zainteresowana skorzystaniem z pożyczki lub poręczenia dla realizacji swoich zadań w przyszłości. Także z perspektywy

⁵ Tamże

⁶ Tamże

⁷ Tamże

⁸ Tamże

badanych urzędników jednostek samorządu terytorialnego (JST) fundusz dla PES jest potrzebny (65,5% wskazań na „tak”, 37,5% - na „nie”)⁹.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą¹⁰ PES dość nieufnie podchodzą do oferty banków, dla części z nich pożyczka to ostateczność (nie chcą płacić wysokich odsetek). Zdaniem 41%¹¹ badanych znających podmioty udzielające pożyczek i poręczeń, oferta tych instytucji nie odpowiada na potrzeby NGO. Jest to związane ze zbyt wysokimi wymaganiami dotyczącymi zabezpieczenia pożyczki/poręczenia i zbyt wysokimi kosztami pożyczki/poręczenia. Lokalne PES, zwłaszcza rozpoczynające działalność, ze względu na relatywnie wyższe ryzyko finansowania, nie są atrakcyjnymi klientami dla banku¹². Bankom nie opłaca się kierować swojej oferty do małych organizacji – bardziej celowe jest kierowanie oferty do organizacji z obrotami powyżej miliona złotych rocznie¹³. Potwierdzenie tego znajduje się również w badaniach Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Białymstoku (ROPS)¹⁴, które wskazują ważny czynnik jakim jest usprawnienie systemu pożyczek bankowych dla działających już na rynku podmiotów ekonomii społecznej.

Fundusz pożyczkowo – poręczeniowy, zwłaszcza stworzony specjalnie dla PES, budzi lepsze skojarzenia – wiąże się z większym zaufaniem do produktu, który jest skierowany wyłącznie do nich. PES są skłonne pożyczyć pieniądze z funduszu zakładając, że warunki będą dogodniejsze niż w banku, a obsługa funduszu będzie znała specyfikę organizacji przy jednoczesnej wrażliwości na aspekt społeczny ich działalności.

Drugim problemem, który pojawia się w kontekście potrzeb funkcjonowania funduszu, jest kwestia zabezpieczeń dotacji z Powiatowego Urzędu Pracy (PUP) dla osób fizycznych na wkład/rozpoczęcie działalności w formie spółdzielni socjalnej. PUP mają możliwości dofinansowania wkładu do spółdzielni socjalnej dla każdego bezrobotnego członka, chcącego założyć lub przystąpić do istniejącej spółdzielni socjalnej. Niestety, stosowane formy zabezpieczeń tych środków (poręczenie wekslowe (awal)) są wręcz

⁹ Tamże

¹⁰ Tamże

¹¹ Raport z badania i analizy problemu w ramach projektu „Fundusz pożyczkowo – poręczeniowy jako narzędzie zapewnienia trwałości instytucji ekonomii społecznej” POKL.07.02.00-20-042/10 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki A. Iwaniak, K. Sekutowicz, Warszawa grudzień 2011.

¹² Organizacje pozarządowe w świetle teorii i praktyki gospodarczej, w: B.Filipiak, J.Ruszała, Instytucje otoczenia biznesu. Rozwój, wsparcie, instrumenty, Warszawa 2009

¹³ Jan Pikula Współpraca organizacji pozarządowej z bankiem, Zarządzanie finansami w organizacjach pozarządowych, 2010

¹⁴ Stan zastany ekonomii społecznej na obszarze województwa podlaskiego. Raport opracowany na zlecenie: Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Białymstoku przez: ASM Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o. o. Białystok, 2011

niemożliwe dla osoby bezrobotnej do przedstawienia w urzędzie. Jak przedstawia raport z przeprowadzonych badań¹⁵ „Spółdzielnia szukała poręczenia, aby dostać dofinansowanie z urzędu pracy, ale nie otrzymała go w żadnym z banków – odpowiadano, że dla takiego podmiotu jak spółdzielnia socjalna banki nie świadczą usług, nie podawano konkretnego powodu odmowy (spółdzielcy dowiadawali się o poręczenia w lokalnych palcówkach kilku banków komercyjnych)”. W tym kontekście poręczenia oferowane przez fundusz są jedyną „deską ratunku” dla przyszłych spółdzielców. Kluczowe jest zatem odpowiednie informowanie o ofercie funduszu, odróżniającej ją od banków czy funduszy pożyczkowych dla przedsiębiorców.

W związku z powyższym, istnieje realna potrzeba utworzenia funduszu pożyczkowo – poręczeniowego w województwie podlaskim, jako alternatywnego źródła zewnętrznego zasilania PES, poza systemem bankowym i dotacyjnym, przede wszystkim dla podmiotów nie posiadających satysfakcjonującej z punktu widzenia banku historii kredytowej, okresu działalności czy wielkości zabezpieczeń kredytu, jak również małej wiarygodności dla innych instytucji finansujących (Powiatowych Urzędów Pracy, jednostek samorządu terytorialnego, biznesu).

2. Przyczyny, skala występowania opisanych problemów

Główną przyczyną występowania problemów jest brak istniejącego systemu wsparcia, który przewidywałby udzielanie zwrotnych instrumentów finansowych dedykowanych podmiotom ekonomii społecznej na warunkach sprzyjających rozwojowi PES w województwie podlaskim. Badania i analizy przeprowadzone w ramach projektu oraz dokumentach ROPS przygotowanych w ramach „*Wieloletniego planu rozwoju ekonomii społecznej w województwie podlaskim*” wskazują także na następujące przyczyny:

¹⁵ Raport z badania i analizy problemu w ramach projektu „Fundusz pożyczkowo – poręczeniowy jako narzędzie zapewnienia trwałości instytucji ekonomii społecznej” POKL.07.02.00-20-042/10 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki A. Iwaniak, K. Sekutowicz, Warszawa grudzień 2011..

- brak zaplecza finansowego (67%) i infrastrukturalnego (48%) na rozpoczęcie działalności gospodarczej/kontynuowanie¹⁶;
- w przypadku spółdzielni socjalnych w województwie podlaskim – brak możliwości poręczenia dofinansowania z Powiatowego Urzędu Pracy przez podmioty finansujące (bank, fundusz pożyczkowy, poręczeniowy dla przedsiębiorców) na terenie województwa (wg. *badanych urząd w Białymstoku nie udziela dofinansowania spółdzielniom socjalnym, poziom wiedzy urzędników na ten temat jest bardzo niski, podobnie jak chęć urzędników do współpracy*¹⁷);
- PES nie są w stanie spełnić wymogów stawianych przez banki; wnioski o pożyczkę/poręczenie zostają nierozpatrzone bez podania konkretnego powodu odmowy, formy zabezpieczeń przerastają możliwość PES;
- brak uświadomienia PES o korzyściach, jakie wynikają z ekonomizacji podmiotów;
- brak wiedzy wśród PES na temat źródeł finansowania swojej działalności i funkcjonowania na rynku społeczno – gospodarczym;
- brak doświadczenia i realistycznego spojrzenia na prowadzenie działań ekonomicznych;
- brak dokonanej analizy obszaru związanego z finansowym aspektem działalności;
- bariery prawno – biurokratyczne¹⁸:
 - Trudności z poręczeniem zdolności finansowej (żyranci),
 - Trudności w pozyskaniu kredytów,
 - Trudności w skompletowaniu dokumentacji (brak wsparcia merytorycznego),
 - Brak stosowania klauzuli społecznej w praktyce.

Przedstawiciele użytkowników i odbiorców projektu podczas spotkań w celu opracowania wstępnej wersji produktów jako przyczynę wskazywali również brak wiedzy z zakresu specyfiki podmiotów PES i możliwości ich wspierania przez jednostki samorządu terytorialnego.

¹⁶ Raport z badania i analizy problemu w ramach projektu „Fundusz pożyczkowo – poręczeniowy jako narzędzie zapewnienia trwałości instytucji ekonomii społecznej” POKL.07.02.00-20-042/10 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki A. Iwaniak, K. Sekutowicz, Warszawa grudzień 2011..

¹⁷ Tamże

¹⁸ Stan zastany ekonomii społecznej na obszarze województwa podlaskiego. Raport opracowany na zlecenie: Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Białymstoku przez: ASM Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o. o. Białystok, 2011

Jak wynika z doświadczeń partnera włoskiego i wiedzy zdobytej podczas wizyt studyjnych – istotny wpływ na rozwiązanie powyższych kwestii ma skuteczna współpraca pomiędzy PES a samorządem lokalnym i biznesem. Podmioty ekonomii społecznej we Włoszech odgrywają bowiem szczególnie ważną rolę w zapewnianiu usług socjalnych mieszkańcom. Cechą charakterystyczną tego rodzaju podmiotów funkcjonujących w Rejonie Trydentu jest tworzenie stałych sieci współpracy, w tym konsorcjów, a także instytucji finansowych, które znacznie podwyższają efektywność ich funkcjonowania. Istnieje także wiele instytucji parasolowych (fundusze: PROMOCOOP, COOPERFIDI) do funkcji których należy wspieranie PES w zakresie finansowania ich działalności, promocji, pomocy w przezwyciężaniu różnego rodzaju barier, jakie napotykają w otoczeniu. Region wyróżnia się więc silnymi sieciami współpracy pomiędzy sektorem spółdzielczości socjalnej a jednostkami samorządowymi i innymi podmiotami funkcjonującymi na poziomie lokalnym¹⁹.

Skala występowania problemu ma charakter powszechny. Jak dotychczas nie ma w województwie podlaskim funduszu adresowanego wyłącznie do PES, zapewniającego kompleksowe wsparcie (finansowe i merytoryczne). Jak wynika z ekspertyzy przeprowadzonej w ramach projektu: „Organizacje pozarządowe z województwa podlaskiego, stając przed koniecznością poręczenia lub gwarancji, nie mają się do kogo zwrócić – jedyny fundusz wyklucza ten sektor z grona swoich odbiorców”²⁰.

3. Konsekwencja istnienia zidentyfikowanych problemów

Konsekwencjami wyżej wymienionych problemów są:

- Uzależnianie się PES od dotacji publicznych i niemożność funkcjonowania bez nich – większość organizacji funkcjonuje tylko w oparciu o dotacje, w związku z czym ich działania mają charakter akcyjny;
- PES powstają po to by, pozyskać dotacje, a po zakończeniu projektu przechodzą w stan uśpienia;

¹⁹ Raport ewaluacyjny z wyjazdu studyjnego do Prowincji Trydent we Włoszech zorganizowany w dniach 10.10.2011 – 15.10.2011, Białystok - Łomża 2011,

²⁰ Ekspertyza w zakresie oceny zasadności i uwarunkowań tworzenia funduszu pożyczkowego i poręczeniowego podmiotom Ekonomii Społecznej w województwie podlaskim wykonana w ramach zadania projektowego *Diagnoza i analiza problemu*. Fundusz o którym mowa, jest skierowany wyłącznie do MŚP i nie uwzględnia PES.

- Występuje brak płynności finansowej PES, przez co zagrożona jest realizacja działań projektowych, co obniża jakość wykonania i wiarygodność w środowisku;
- Brak impulsu finansowego, który zmotywuje do pracy oraz wygenerowania zysku dla rozwoju organizacji i przedsięwzięć społecznych;
- Brak środków finansowych na działania pozaprojektowe. PES ograniczają się do działań finansowanych ze środków publicznych, nie podejmując szeregu ciekawych i cennych inicjatyw, na które nie są w stanie pozyskać środków finansowych. Bez nich PES często podejmują decyzje o rozwiązaniu. Poza tym dużą trudnością dla PES są nadmiernie skomplikowane formalności związane z korzystaniem ze środków grantodawców, sponsorów lub funduszy UE;
- Dostępne pieniądze publiczne nie sprzyjają rozwojowi działalności gospodarczej PES, nie wzmacniają podstaw przedsiębiorczych oraz nie zakorzeniają na rynku jako podmiotu ekonomicznego. PES nie stanowią na rynku gospodarczym konkurencji dla innych przedsiębiorstw;
- Brak środków własnych hamuje rozwój organizacji, ogranicza ich usługi i jakość, utrwała pracę na „przestarzałych pomysłach” oraz stereotyp postrzegania PES jako nieprestiżowego podmiotu na rynku, a tym samym partnera do współpracy. Niedoinwestowanie ma swoje skutki również w mało profesjonalnym wizerunku PES na rynku;
- W regionie nie ma tradycji współpracy pomiędzy podmiotami ekonomii społecznej, administracją samorządową a biznesem, a także samymi podmiotami. Ograniczona współpraca wynika z braku wiedzy na temat ekonomii społecznej, zaufania i mentalności (każdy z nich jest skoncentrowany na działaniach wewnątrzsektorowych). Zaufanie przynosi wymierne korzyści ekonomiczne, sprzyja długoterminowym inwestycjom²¹;
- Zahamowany rozwój powstawania spółdzielni socjalnych poprzez utrudnienia w dostępie do środków finansowania i sposobie ich poręczania (np. w PUP).²²

²¹ Projekt Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego, koordynacja MKiDN

²² Do dnia 21.02.2012 w województwie podlaskim tylko jedna osoba fizyczna dostała dofinansowanie na wkład do spółdzielni socjalnej z PUP (badanie własne)

II. CEL WPROWADZENIA INNOWACJI

Cel ogólny wprowadzenia innowacji jest tożsamy z celem projektu sformułowanym we wniosku o dofinansowanie: zwiększenie możliwości zapewnienia trwałości funkcjonowania instytucji ES poprzez utworzenie Funduszu pożyczkowo - poręczeniowego na terenie województwa podlaskiego w okresie 30 miesięcy.

Cele szczegółowe opisują pożądany stan docelowy po wprowadzeniu innowacji:

- 1) nabycie praktycznej wiedzy i umiejętności w zakresie tworzenia systemu wsparcia finansowego;
- 2) zwiększenie stabilności finansowej wśród podmiotów ES;
- 3) rozwój i profesjonalizacja oferowanych usług przez podmioty ES.

1. Pożądany stan docelowy po wprowadzeniu innowacji

Docelowo zakłada się funkcjonowanie funduszu pożyczkowo - poręczeniowego o zasięgu wojewódzkim (województwo podlaskie) o kapitale 350 000,00 złotych, przeznaczonego dla PES. Fundusz oferował będzie następujące rodzaje wsparcia:

- a) finansowe – w postaci pożyczek i poręczeń,
- b) okołofunduszowe (merytoryczne) – opieka doradcy, konsultacje specjalistyczne.

Fundusz w początkowej fazie będzie funkcjonował jako wydzielona księgowo i merytorycznie struktura w ramach stowarzyszenia, a następnie planowane jest przekształcenie go w niezależną spółkę z.o.o *not for profit*. Fundusz zwiększy możliwości zapewnienia trwałości funkcjonowania PES w województwie podlaskim.

Potrzeba świadczenia usług przez fundusz jest zdiagnozowana²³, podmioty ekonomii społecznej wyraziły zainteresowanie skorzystaniem z takiego instrumentu wsparcia. Fundusz dysponuje kadrą, w tym specjalistą ds. sprzedaży produktów finansowych, doradcami, ekspertami.

²³ Diagnoza odbyła się w ramach Zadania 3 „Diagnoza i analiza potrzeb” i polegała na przeprowadzeniu kompleksowych badań, analiz i spotkań z użytkownikami i odbiorcami produktu

Na etapie opracowania koncepcji projektu, a także przygotowywania strategii, wyrażona została gotowość włączania się do funduszu (wniesienie wkładu finansowego) podmiotów zewnętrznych. W przypadku zwiększenia kapitału funduszu, zakłada się, że Podlaski Fundusz Ekonomii Społecznej (PFES) będzie funkcjonował po zakończeniu realizacji projektu.

Zaangażowanie we współpracę partnerów projektu po stronie polskiej, jak i włoskiej przyczyni się do tworzenia dodatkowych, międzynarodowych kanałów przepływu innowacji w zakresie wspierania ekonomii społecznej w województwie podlaskim.

2. Weryfikacja osiągniętych celów

Cel główny w ramach projektu zostanie osiągnięty poprzez utworzenie i funkcjonowanie do końca 2013 roku Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej oferującego wsparcie finansowe w postaci pożyczek i poręczeń oraz okołofunduszowe – opieka doradcy, konsultacje specjalistyczne PES.

Osiągnięcie celu zostanie zweryfikowane przez analizę wskaźników celu tj. ilość instytucji korzystających ze wsparcia, ilość osób korzystających ze wsparcia, ilość udzielonych pożyczek/poręczeń, oraz w oparciu o opracowane elementy funduszu (dokumenty), takie jak: instrukcja zakładania funduszu (1), zasady działania funduszu (w tym wydzielona księgowość i konta bankowe) (1), zasady udzielania pożyczek (1), zasady udzielania poręczeń (1), instrukcja postępowania w przypadku trudności w zwrocie środków (1), koncepcja wsparcia okołofunduszowego (1), biznes plan funduszu, w tym plan marketingowy (1), wizualizacja i linia graficzna funduszu (1), plan oraz dokumentacja dotycząca utworzenia funduszu dla podmiotów ES (1).

Cel szczegółowy 1 zostanie osiągnięty poprzez liczbę podmiotów ekonomii społecznej oraz jednostek samorządu terytorialnego podnoszących poziom wiedzy na temat tworzenia i funkcjonowania funduszu (30), *źródło danych: formularze zgłoszeniowe, formularz PEFS, lista obecności na szkoleniu; opracowanie publikacji upowszechniającej produkt (1) źródło danych: protokół wyboru wykonawcy; szeroką współpracę z partnerem zagranicznym, w tym organizację wizyt studyjnych w Polsce i we Włoszech (2), źródło danych: protokół*

oraz udział włoskich ekspertów w budowaniu koncepcji produktu oraz konferencji dla użytkowników i odbiorców, *źródło danych: protokół.*

Cel szczegółowy 2 zostanie osiągnięty poprzez liczbę PES, w tym osób fizycznych starających się o dotacje z PUP, którym zostaną udzielone pożyczki lub poręczenia wraz ze wsparciem okołofunduszowym (minimum 11), *źródło danych: rejestr udzielonych pożyczek i poręczeń.*

Cel szczegółowy 3 zostanie osiągnięty poprzez funkcjonowanie Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej udzielającego pożyczek i poręczeń wraz z oferowanym wsparciem okołofunduszowym (doradztwo, konsultacje specjalistyczne), *źródło danych: karty doradcze, rejestr udzielonych pożyczek i poręczeń, ewaluacja zewnętrzna.*

Ponadto stopień osiągnięcia celów zostanie zweryfikowane w oparciu o ewaluację wdrażania modelu.

Za wyżej opisane działania odpowiedzialna będzie kadra zarządzająca i merytoryczna partnerstwa, w szczególności: koordynator merytoryczny współpracujący z koordynatorem partnerstwa oraz koordynatorem ds. oceny efektów.

III. OPIS INNOWACJI, W TYM PRODUKTU FINALNEGO

1. Na czym polega innowacja

Innowacyjność na tle istniejącej praktyki przejawia się przede wszystkim w wymiarze instrumentów wsparcia.

Podlaski Fundusz Ekonomii Społecznej (zarówno fundusz i jego otoczenie, jak i sposób utworzenia) – to innowacyjne narzędzie współpracy podmiotów ekonomii społecznej, samorządu terytorialnego i biznesu w zakresie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i rozwoju lokalnego. Dotychczas żaden inny mechanizm nie dawał takiej szansy na połączenie wysiłku samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, biznesu w celu utworzenia, tzw. TRÓJKĄTA POŻYTKU PUBLICZNEGO – aby środki publiczne skuteczniej, bardziej racjonalnie, z korzyścią dla rozwoju ES użytkować, posługując się wiedzą

i umiejętnościami wszystkich trzech partnerów. Dzięki temu instrumentowi trzy w/w sektory mogą się spotkać i razem wspierać politykę społeczną.

TRÓJKĄT POŻYTKU PUBLICZNEGO

Źródło: Opracowanie własne

Podmioty ekonomii społecznej są zupełnie nowym sposobem na działania, funkcjonowanie na rynku pracy, gdzie człowiek z biorcy staje się przedsiębiorcą – płatnikiem, a fundusz przyczynia się do ekonomizacji wszystkich przedsięwzięć realizowanych przez podmioty ekonomii społecznej. To niewątpliwie jedyne tego typu narzędzie w naszym regionie, dzięki któremu podmiot ES staje się „z proszącego – partnerem”. Instrument w tej formie (fundusz niskooprocentowany) wymusza ekonomiczne myślenie, poprzez odejście od dotacji i kształtowanie postaw „pożyczyłeś – to oddaj”. Będąc tanim i dostępnym narzędziem dla podmiotów ES, nie wyklucza możliwości korzystania z innych form wsparcia, a wręcz temu sprzyja. Zatem konieczność utworzenia lokalnego/regionalnego funduszu pożyczkowo – poręczeniowego przyczyni się do budowania trwałości funkcjonowania PES. W porównaniu z obecną praktyką tego typu rozwiązania nie są stosowane na rynku i są absolutnym innowacyjnym działaniem, w skali województwa i całego kraju, przejawiającym się w wymiarze:

- **uczestników projektu** - innowacyjność w narzędziach ułatwiających rozpoczęcie działalności w sektorze ES (poręczenia przez osobę prawną dla członków spółdzielni socjalnych starających się o dotacje, np. z PUP);

- **problemu** - innowacyjność w utworzeniu narzędzia, które będzie stanowiło zaplecze finansowe dla PES, a co za tym idzie przyczyni się do trwałości i stabilności finansowej tych podmiotów w województwie podlaskim;
- **formy wsparcia** - innowacyjność w uruchomieniu nowych na rynku podlaskim form wsparcia (pożyczki/poręczenia) skierowanych wyłącznie do PES, które wcześniej nie miały dostępu do w/w form wsparcia.

2. Komu służy innowacja, kto będzie mógł ją wykorzystać w przyszłości (grupy docelowe)

Grupy docelowe projektu (odbiorcy projektu) dzielą się na dwie podstawowe grupy, w zależności od formy wsparcia funduszu:

1) W zakresie pożyczek:

- organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje): w województwie podlaskim wg. REGON zarejestrowanych jest 207 fundacji i 2912 stowarzyszeń i organizacji społecznych. Jak wynika z badania przeprowadzonego w ramach pierwszego etapu projektu, tylko 24% z w/w organizacji prowadzi działalność gospodarczą, a 40% odpłatną działalność statutową. Pożyczki w ramach funduszu mają na celu m.in. zwiększenie poziomu ekonomizacji organizacji i podejmowanie przez nie nowych form działalności odpłatnej i gospodarczej.
- spółdzielnie socjalne: w województwie podlaskim istnieje tylko 7 spółdzielni socjalnych, z czego większość jest dopiero w początkowych etapach swojego rozwoju, tj.: nie posiada zaplecza technicznego i finansowego na rozwój swojej działalności. Uruchomienie pożyczek w tych podmiotach pozwoli na rozpoczęcie inwestycji, które przyczynią się do rozwoju zakresu działalności spółdzielni.
- spółki z.o.o. non for profit: jako jedna z najnowszych form PES, w województwie podlaskim istnieją tylko 3 przedsiębiorstwa tego typu. Podobnie jak w przypadku spółdzielni, nie posiadają one zasobów finansowych niezbędnych do rozwoju swojej działalności.

2) W zakresie poręczeń:

- Osoby fizyczne zakładające spółdzielnię socjalną lub przystępujące do spółdzielni socjalnej, mają problemy z zabezpieczeniem dotacji na założenie spółdzielni ze środków PUP. W chwili obecnej, mamy zdefiniowanych kilkanaście grup inicjatywnych, składających się z osób fizycznych, chcących otrzymać dotację z PUP na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej. Osoby te, w związku ze swoją trudną sytuacją społeczno-zawodową nie są w stanie zabezpieczyć dostępnych środków – powiatowe urzędy pracy jako jedyną formę zabezpieczenia wskazują tzw. awał, czyli weksel z dwoma poręczycielami. Znalezienie dwóch poręczycieli dotacji, dla osoby zagrożonej wykluczeniem społecznym i chcącej założyć spółdzielnię socjalną jest rzeczą wręcz niemożliwą. Wraz z funkcjonowaniem OWES (Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej) w województwie podlaskim grup tych przybywa i zainteresowanie poręczeniami jest coraz większe.

3) W zakresie wsparcia okołofunduszowego (narzędzi edukacyjnych podnoszących wiedzę i umiejętności w zakresie zarządzania finansami wśród PES) – wszystkie powyższe grupy.

Grupami docelowymi projektu (użytkownikami projektu) będą wszystkie instytucje otoczenia ekonomii społecznej (m.in. organizacje pozarządowe, JST, instytucje prowadzące OWES), mające na celu rozwój sektora ekonomii społecznej oraz działające na rzecz wspierania PES, które dostaną wypracowany w ramach procesu testowania produkt, do wdrażania w swoich środowiskach, w ramach własnych działań statutowych.

3. Jakie warunki muszą być spełnione aby innowacja działała właściwie.

Aby produkt finalny został wdrożony do powszechnej praktyki, muszą zostać spełnione następujące warunki:

- 1) Testowanie produktu powinno mieć możliwie najszerszy charakter, uwzględniając wszystkie scenariusze funkcjonowania funduszu, m.in.: proces udzielania pożyczek i poręczeń wszystkim przewidzianym w projekcie podmiotom, wraz z uruchomieniem procedur naprawczych i windykacyjnych w przypadku trudności w wywiązywaniu się ze zobowiązań.
- 2) Do testowania i wdrażania produktu, powinni zostać włączeni także zewnętrzni interesariusze, mogący mieć wpływ na wymiar testowania i oddziaływania funduszu, np.: samorządy, prywatni przedsiębiorcy i inne podmioty wnoszące środki finansowe na dokapitalizowanie funduszu, dzięki czemu opracowana i przetestowana zostanie procedura włączania innych sektorów w funkcjonowanie funduszu (trójkąt pożytku publicznego), a także w wyniku zwiększenia kapitału funduszu poszerzy on swoją działalność i oddziaływanie.
- 3) Procedury tworzenia funduszu, instrukcje udzielania wsparcia i inne dokumenty niezbędne do uruchomienia funduszu, powinny być na tyle proste, aby użytkownicy projektu niemający doświadczeń w tworzeniu tego typu instrumentów finansowych, mieli kompetencje do wdrożenia produktu we własnym środowisku.

4. Jakie efekty może przynieść zastosowanie innowacji?

Zastosowanie innowacji na obszarze województwa podlaskiego może przynieść następujące efekty:

- Powstanie nowych spółdzielni socjalnych w wyniku udzielenia poręczeń osobom fizycznym ubiegającym się o dotacje z PUP przez fundusz;
- Rozwinięcie działalności działających spółdzielni socjalnych poprzez udzielenie preferencyjnych pożyczek na rozwój działalności gospodarczej i inwestycje;
- Rozwinięcie i ustabilizowanie działalności PES w wyniku posiadania zaplecza finansowego w postaci funduszu (m.in.: zabezpieczenie transz projektowych, prefinansowanie działań, uruchomienie i rozwój działalności gospodarczej);
- Uwiarygodnienie PES jako rzetelnych partnerów do współpracy z innymi instytucjami, także finansowymi, w efekcie rozliczenia całego cyklu

pożyczki/poręczenia przeprowadzonego w ramach Funduszu (nabycie historii kredytowej);

- Rozwój konkurencyjności innych instytucji finansowych udzielających pożyczek i poręczeń, a także przygotowanie specjalnej oferty przez w/w instytucje dla PES, co będzie także wartością dodaną projektu;
- Poszerzenie zakresu usług społecznych z uwagi na bardziej efektywne i racjonalne wydatkowanie środków przez usługodawców z sektora ekonomii społecznej;
- Zwiększenie wiedzy i kompetencji kadr PES na temat możliwości prowadzenia działalności ekonomicznej;
- Wzrost zaangażowania PES w działania ekonomiczne;
- Poprawa sytuacji finansowej PES na skutek stosowania rynkowych mechanizmów pozyskiwania środków;
- Poprawa płynności finansowej oraz zwiększenia potencjału rozwojowego PES na skutek dostępności odpowiednio sprofilowanych produktów bankowych;
- Wzrost jakości współpracy JST i PES w sferze ekonomii społecznej na skutek wprowadzenia długofalowego systemu wsparcia.

Kluczowym efektem zastosowania innowacji będzie wzrost świadomości społecznej w zakresie korzyści płynących ze współpracy międzysektorowej opartej o model partnerstwa publiczno-społecznego dla budowania zasobów lokalnych.

5. Elementy składowe innowacji:

Istotą proponowanego przez nas podejścia będzie stworzenie zupełnie nowego produktu, skierowanego wyłącznie do podmiotów sektora ekonomii społecznej, które wcześniej nie miały dostępu do tak kompleksowych rozwiązań.

Jednym z najistotniejszych elementów świadczących o innowacyjności produktu jest spojrzenie na prymat celów niefinansowych w działalności podmiotów ES, co zasadniczo różnicuje je od klasycznych instrumentów wsparcia. Powoduje to także, iż docelową miarą oceny efektywności sektora ES powinno być osiągnięcie celów społecznych, a nie efektów

w czysto finansowym ujęciu. Realizacja celów społecznych jest w mniejszym stopniu kwantyfikowalna i rozłożona na długie okresy czasu (okres zwrotu inwestycji społecznych jest dłuższy, niż inwestycji komercyjnych), stąd też podstawowym zadaniem związanym z powołaniem przedmiotowego Funduszu jest wypracowanie metod i narzędzi oceny efektywności podmiotów ES starających się o uzyskanie poręczenia kredytu lub pożyczki.

Finalnym produktem projektu będzie Fundusz Pożyczkowo - Poręczeniowy dla podmiotów ES, na który składać się będą:

- Instrukcja zakładania funduszu przez JST/NGO;
- Zasady działania funduszu, w tym forma prawna i sposób zarządzania;
- Zasady udzielania pożyczki poręczeń (ocena zdolności finansowej, dokumentacja aplikacyjna, sposób zabezpieczenia udzielnych świadczeń);
- Instrukcja postępowania w przypadku zwrotu środków/ realizacji poręczenia;
- Wsparcie około funduszowe – opracowanie narzędzi edukacyjnych podnoszących wiedzę i umiejętności w zakresie zarządzania finansami wśród PES;

Produkt, oraz wszystkie jego części składowe zostaną szczegółowo przedstawione w formie publikacji opisującej wypracowany produkt. Publikacja zostanie wydana w formie książkowej w nakładzie 500 egzemplarzy, a także zostanie w całości opublikowana w formie elektronicznej na stronie internetowej projektu.

6. Model pożyczek i poręczeń udzielanych przez Podlaski Fundusz Ekonomii Społecznej

Założenia modelu:

- Kapitał początkowy PFES – 350 000,00 zł;
- Wpływ kapitału do PEFS – III kwartał 2012 roku;
- Okres, w jakim kapitał będzie przebywał na wydzielonym koncie bankowym w funduszu – od III kwartału 2012 roku do IV kwartału 2013 roku (planuje się od lipca 2012 do grudnia 2013 roku – 18 miesięcy);
- Zakłada się wykorzystanie kapitału PEFS na:
 - Pożyczki dla PES:

- Kapitał przeznaczony na udzielenie pożyczek zakłada się w wysokości 250 000,00zł;
- Zakłada się udzielenie pożyczek 9 podmiotom w czasie trwania projektu;
- Maksymalny okres spłaty pożyczki nie może przekroczyć daty 30 listopada 2013 roku;
- Maksymalna kwota pożyczki wynosi 35 000,00 zł;
- Pożyczka udzielana jest na czas określony;
- Oprocentowanie pożyczek w okresie spłaty zostało ustalone na poziomie od 7,5 % do 11,5 %:
 - 7,5 % w skali roku dla pożyczek związanych z realizacją projektów europejskich;
 - 11,5 % w skali roku dla pozostałych pożyczek;
 - Z tytułu udzielenia pożyczki uiszcza się prowizję w wysokości 1% wartości pożyczki;
- Oprocentowanie udzielonych pożyczek w skali roku wyniesie średnio 23 760,00 zł.
- Prowizja za udzielone pożyczki w skali udzielonych pożyczek wyniesie średnio 2500,00 zł.

Tabela: Porównanie kosztów całkowitych kredytu z banku z pożyczką PAFPIO²⁴ oraz pożyczką PFES przy pożyczce w wysokości 35 000,00 zł

	Pożyczka PFES związana z realizacją projektów europejskich 6 miesięcy	Pożyczka PFES nie związana z realizacją projektów europejskich 6 miesięcy	Pożyczka PAFPIO rodzaj I 6 miesięcy	Pożyczka PAFPIO rodzaj II 6 miesięcy	Kredyt odnawialny 1 rok – 50% wykorzystania	Kredyt obrotowy 6 miesięcy
Oprocentowanie	7,50%	11,50%	12%	15%	8,62%	8,62%
Odsetki	1312,50	2012,50	2100	2625	1508,50	1508,50
Prowizja przygotowawcza	1%	1%	1%	1%	1,50%	1,50%
Prowizja przygotowawcza w złotych	350	350	350	350	525	525
Prowizja od niewykorzystanej kwoty	-	-	-	-	262,50	-
Koszt całkowity	1662,50	2362,50	2450	2975	2296	2033,50

- Poręczenia osobom fizycznym ubiegającym się o dotacje z Powiatowego Urzędu Pracy na założenie spółdzielni socjalnej lub dołączenie do istniejącej spółdzielni socjalnej:
 - Zakłada się udzielenie poręczeń osobom fizycznym ubiegającym się o dotacje z Powiatowego Urzędu Pracy na założenie spółdzielni socjalnej lub przystąpienie do istniejącej spółdzielni socjalnej.

²⁴ Jan Pikula Współpraca organizacji pozarządowej z bankiem, Zarządzanie finansami w organizacjach pozarządowych, 2010

- Kapitał przeznaczony na udzielenie poręczeń zakłada się w wysokości 100 000,00²⁵ zł;
- Wysokość jednorazowego poręczenia:
 - o 80% x 4 krotności średniego wynagrodzenia w przypadku poręczeń osobom fizycznym ubiegającym się o dotacje z Powiatowego Urzędu Pracy na założenie spółdzielni socjalnej (tj. $4 \times 3\,586,75^{26}$ zł = **14 347,00 zł**), czyli **80% x 14 347,00 zł = 11 477,60 zł**
 - o 80% x 3 krotności średniego wynagrodzenia w przypadku poręczeń osobom fizycznym ubiegającym się o dotacje z Powiatowego Urzędu Pracy na przystąpienie do istniejącej spółdzielni socjalnej (tj. $3 \times 3\,586,75^{27}$ zł = **10 760,25 zł**), czyli **80% x 10 760,25 zł = 8 608,20 zł**
- Z tytułu udzielenia poręczenia uiszcza się prowizję w wysokości 5% wartości poręczenia;
- Prowizja za udzielone poręczenia w skali udzielonych poręczeń (całościowo) wyniesie średnio 4 000,00 zł.
- Wypracowane środki w ramach PFES zwiększą kapitał początkowy średnio o 29 000,00 zł w czasie trwania projektu.

Tabela: Oferty poręczenia Banku Gospodarstwa Krajowego i Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej.

	Poręczenie PFES	Poręczenie Banku Gospodarstwa Krajowego ²⁸
Prowizja przygotowawcza	5% wartości poręczenia	2 % w skali roku
Wysokość poręczonej dotacji	80%	Nie dotyczy
Wysokość poręczonego kredytu	Nie dotyczy	50-80%

²⁵ Określony na podstawie wysokości jednorazowego poręczenia pomnożonego przez orientacyjną liczbę osób mogących skorzystać ze wsparcia, tj. 8 osób - analiza własna).

²⁶ Stan na dzień 13.02.2012 (Monitor Polski 2012, Nr 17, poz. 62, KOMUNIKAT PREZESA GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO z dnia 9 lutego 2012 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w czwartym kwartale 2011 r.)

²⁷ Tamże

²⁸ Jan Pikula Współpraca organizacji pozarządowej z bankiem, Zarządzanie finansami w organizacjach pozarządowych, 2010

IV. PLAN DZIAŁAŃ W PROCESIE TESTOWANIA PRODUKTU FINALNEGO

1. Wskazanie podejścia do doboru grup użytkowników i odbiorców

W procesie testowania produktu innowacyjnego udział wezmą dwie kategorie podmiotów – użytkownicy i odbiorcy. Użytkownikami są przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych, którzy zdobędą wiedzę na temat zakładania i funkcjonowania funduszu, w celu możliwości jej przeniesienia na grunt lokalny. Odbiorcami produktu są PES korzystające z produktu.

Odbiorcami na etapie testowania będzie 11 instytucji ES z województwa podlaskiego w tym, organizacje pozarządowe, spółdzielnie socjalne (zasady wyboru w pkt. 2.4) charakteryzujące się zróżnicowanym potencjałem (zasobami technicznymi, finansowymi, ludzkimi, społecznymi), trwałością instytucjonalną (w tym młode instytucje, działające nie dłużej niż rok).

Planuje się przetestować minimum dwie grupy inicjatywne chcące założyć spółdzielnię socjalną, poprzez udzielenie poręczenia osobom fizycznym dotacji z PUP. W ramach pożyczek przetestowanych zostanie minimum dziewięć organizacji mających potrzebę pozyskania zwrotnych funduszy zewnętrznych niezbędnych do realizacji zadań i rozwoju organizacji.

Dobierając odbiorców kierować się będziemy zarówno obszarem funkcjonowania (województwo podlaskie), jak i potrzebą oraz przeznaczeniem wsparcia (pożyczka, poręczenie). Podstawą do skorzystania z narzędzia (pożyczka, poręczenie), będzie złożenie wniosku wraz z załącznikami, w tym opinia Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES). Przy aplikowaniu oferowana będzie pomoc doradców.

Liczba podmiotów do testowania jest optymalna, uwzględnia potrzebę przeprowadzenia testu w skali województwa biorąc pod uwagę specyfikę organizacji w nim funkcjonujących oraz możliwości finansowych funduszu.

Wszyscy odbiorcy w ramach testowania objęci będą wsparciem okołofunduszowym w postaci opiekuna/doradcy wsparcia, konsultacji specjalistycznych.

Użytkownikami będzie 30 przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego (gmina, powiat, województwo) i organizacji pozarządowych wspierających rozwój III sektora, mających wiedzę z zakresu ES i wyrażających wolę oceny produktu. Liczba użytkowników na poziomie lokalnym może być zwiększona w przypadku deklaracji przystąpienia do funduszu (wkład pieniężny).

Dobór liczby użytkowników został potwierdzony podczas spotkań roboczych, jako grupa reprezentatywna dla województwa, w ramach zadań *Diagnoza i analiza problemu, Opracowanie koncepcji funduszu*.

Odbiorcy i użytkownicy, na każdym etapie projektu, współuczestniczą w wypracowywaniu finalnego kształtu produktu, m.in. poprzez udział w spotkaniach roboczych, współpracę z kadrą funduszu oraz wyrażanie opinii na temat otrzymanego wsparcia.

W ramach działań projektowych zostanie opracowana strategia marketingowa i PR funduszu zachęcająca do skorzystania z jego oferty. Szczegółowa forma strategii zostanie opracowana wraz z wykonawcą, ze szczególnym uwzględnieniem użytkowników i odbiorców projektu.

2. Opis przebiegu testowania

Przebieg testowania produktu będzie składał się z następujących elementów:

1) Utworzenie Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej.

Podlaski Fundusz Ekonomii Społecznej będzie prowadzony w ramach działalności stowarzyszenia Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych (OWOP) po wprowadzeniu niezbędnych zmian do zapisów statutowych (wprowadzenie możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w przedmiocie udzielania wsparcia podmiotom ekonomii społecznej poprzez udzielanie im pożyczek i poręczeń). Zostanie wyodrębnione konto

bankowe funduszu z kapitałem początkowym 350 000 złotych²⁹ pochodzących ze środków projektu. W celu transparentności funduszu, środki przeznaczone na pożyczki oraz na poręczenia będą miały rozdzielne subkonta. Prowadzona będzie ewidencja rachunkowa, dzięki której możliwe będzie odniesienie wszystkich aspektów aktywności finansowej, także wyłącznie do wskazanego zakresu działalności, co nastąpi poprzez opracowanie nowych kont lub subkont w księgach rachunkowych. Fundusz będzie posiadał odrębną linię graficzną oraz podstronę www. Niezbędne do uruchomienia systemu poręczeń będzie nawiązanie współpracy z Powiatowymi Urzędami Pracy. Zostanie opracowany biznes plan Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej.

2) Zarządzanie Podlaskim Funduszem Ekonomii Społecznej

Funkcjonować będzie kadra PFES, w jej skład wchodzić będą: koordynator funduszu – specjalista ds. sprzedaży, komisja rekrutacyjna – decyzyjność dotyczącą przyznawania wsparcia, doradcy – opieka merytoryczna PES korzystających ze wsparcia, konsultanci – specjaliści, obsługa prawna. Fundusz zarządzany będzie w oparciu o jego regulamin - *Zasady działania Funduszu*. Kadra podnosić będzie swoje kwalifikacje poprzez zaplanowane w projekcie szkolenia (2x28h dla 15 osób w II kwartale 2012 roku). Prowadzone będą cykliczne spotkania zespołu zarządzającego PFES z użytkownikami i odbiorcami. Na bieżąco prowadzony będzie monitoring pożyczkobiorców.

3) Opracowanie i prowadzenie strategii marketingowej i PR Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej

Opracowana zostanie strategia marketingowa PFES (II kw. 2012 r.). Upowszechnione zostaną informacje o PFES (przekazane do 16 powiatów, 118 gmin, biura współpracy NGO w UMWP, podlaskich organizacji pozarządowych), mające na celu m.in. poinformowanie o uruchomieniu PFES, pozyskanie klientów, zbudowanie wizerunku nowego produktu na rynku.

²⁹ Kapitał początkowy PFES stanowi w 15% BP, 85% EFS.

4) Udzielenie wsparcia finansowego i okołofunduszowego:

- pożyczki wraz ze wsparciem okołofunduszowym,
- poręczenia wraz ze wsparciem okołofunduszowym.

Zostanie przeprowadzona kampania informująca o możliwości zaciągania pożyczki i poręczenia wraz ze wsparciem okołofunduszowym przez PES. Zostanie dokonana rekrutacja (od III kw. 2012r) z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, uwzględniająca potencjał finansowy, prawdopodobieństwo sukcesu, poprawność dokumentacji, posiadane zasoby, analizę ryzyka. Odpowiedzialny za proces rekrutacji będzie koordynator funduszu – specjalista ds. sprzedaży. Mieszany skład grupy pozwoli na przetestowanie nowego produktu w odniesieniu do różnorodnych instytucji, tak aby uzyskać możliwie szerokie spektrum do oceny. Zostanie poddana weryfikacji przydatność dokumentacji Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej, w tym regulaminów, wniosków o udzielenie wsparcia, przy jednoczesnym wprowadzaniu zmian do dokumentacji przez ekspertów. Zostanie określony sposób wyboru podmiotów do udzielenia wsparcia finansowego (wyboru dokonuje komisja rekrutacyjna), sposób zabezpieczeń, zwrotność (cykl zwrotu pożyczki), wysokość wsparcia, kierunek udzielanie wsparcia, a także wpływ oprocentowania i kosztów manipulacyjnych w kontekście dalszego kształtowania PFES, ocena współpracy z PUP, ilość przyjętych poręczeń przez PUP.

Wsparciem okołofunduszowym zostaną objęte wszystkie podmioty korzystające ze wsparcia finansowego. Jednym z jego elementów jest opiekun pożyczki, poręczenia, który wspiera klienta przez cały okres zaciągniętego zobowiązania. Ponadto podmioty korzystające ze wsparcia finansowego skorzystają ze specjalistycznych konsultacji.

Pod koniec projektu zostanie określony plan dalszego rozwoju PFES z punktu widzenia zwrotu kapitału początkowego (350 000,00 zł) do Instytucji Pośredniczącej, jak i możliwości rozwoju funduszu z zachowaniem kapitału początkowego (bez konieczności zwrotu do Instytucji Pośredniczącej).

5) Włączanie się do funduszu podmiotów trzecich (JST, NGO, biznes)

Skuteczność funduszu oraz jego realne oddziaływanie zależą będzie od zasad, na jakich będzie udzielał swojego wsparcia, ale przede wszystkim od środków finansowych, jakimi będzie dysponował.

W trakcie spotkań roboczych i w przeprowadzonych badaniach została zadeklarowana przez użytkowników gotowość wniesienia wkładu finansowego do kapitału funduszu. Wśród jednostek deklarujących swoją chęć włączenia do funduszu znalazły się samorządy terytorialne, organizacje pozarządowe i spółdzielnia socjalna.

W celu sprawdzenia możliwości włączenia się samorządów do funduszu, projektodawca zadał zapytanie Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Białymstoku na temat możliwości współfinansowania funduszu przez samorządy. Odpowiedź była pozytywna. Organizacje pozarządowe, spółdzielnie socjalne i biznes mogą włączać się do tego typu przedsięwzięć, a decyzje takie podejmują na podstawie uchwały właściwego organu.

Włączenie się podmiotów trzecich do funduszu, jest gwarantem wysokiej jakości usług i szerokiego oddziaływania w trakcie trwania projektu, a także zapewnienia trwałości funduszu po zakończeniu jego realizacji.

6) Wydzielenie formy prawnej Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej

W trakcie realizacji projektu (najpóźniej w fazie upowszechniania) Podlaski Fundusz Ekonomii Społecznej zostanie wyodrębniony w formie spółki z o.o. utworzonej ze środków, którymi dysponował będzie fundusz.

Zakłada się założenie spółki z o.o. przez Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych w oparciu o akt założycielski sp. z o.o. Wybrana forma prawna jest adekwatnym rozwiązaniem, szczególnie w kontekście możliwości przystąpienia do takich spółek m.in. jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2011 r., Nr 45, poz. 236 j.t.³⁰).

³⁰ Analiza przeprowadzona w zakresie możliwości utworzenia funduszu pożyczkowo – poręczeniowego podmiotom ekonomii społecznej w formie prawnej zgodnie z Ustawą dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 Nr 96 poz. 873 z późn. zm.), w tym formy prawne takie jak: spółka z o.o. non profit, fundacja, spółdzielnia osób prawnych, działalność gospodarcza w ramach struktury organizacji, odpłatna działalność pożytku publicznego.

Statut spółki będzie opisywał szczegółowo m.in.: procedury wnoszenia wkładu przez zewnętrzne podmioty, korzyści jakie płyną z przystąpienia do funduszu (w przypadku udziału JST w funduszu - PES z ich terenu oddziaływania będą mogły skorzystać ze środków funduszu na preferencyjnych warunkach). Zasady funkcjonowania spółek z.o.o non for profit, są najmniej skomplikowane w kontekście zarządzania, przystępowania do nich zewnętrznymi podmiotami, a także rekomendacji i doświadczeń wyniesionych podczas wizyty studyjnej we Włoszech u partnera projektu.

- 7) Szkolenia z tworzenia i funkcjonowania funduszu dla użytkowników (szkolenie III – IV kw. 2013r. 2x15osx8h);

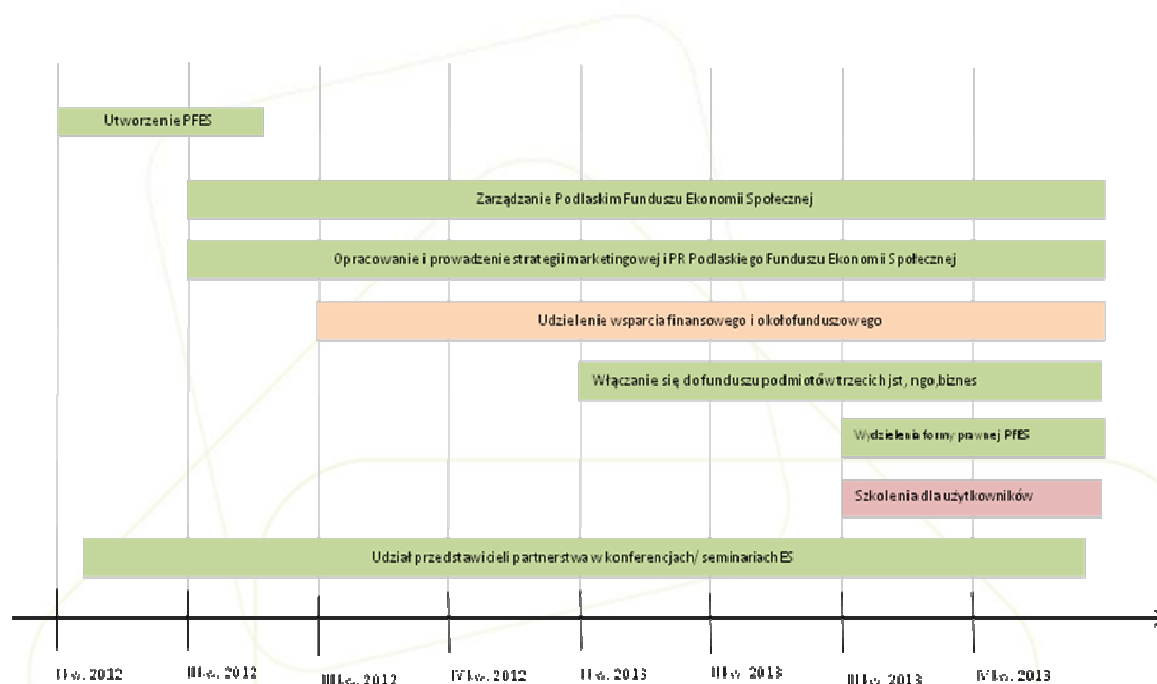
Uczestnikami szkolenia będą wyżej opisani użytkownicy projektu. Dobór grupy zostanie przeprowadzony z zasadą równości szans, w oparciu o dotychczasowe działania w zakresie ES i akcesu do współpracy. Szkolenia będą miały na celu przekazanie wiedzy niezbędnej do utworzenia i funkcjonowania funduszu. Tematyka szkoleń obejmować będzie m.in.: procedury i formy prawne funduszu, etapy tworzenia funduszu, analiza ryzyka w kontekście udzielanych pożyczek/poręczeń, windykacja.

- 8) Udział przedstawicieli partnerstwa w konferencjach/seminariach ES (od I kw. 2012r.).

Udział przedstawicieli OWOP i Starostwa Powiatowego w Łomży w konferencjach/seminariach i spotkaniach na temat ES ma na celu promocję funduszu jako formę wsparcia PES, wymianę doświadczeń oraz pozyskanie nowej wiedzy dotyczącej pożyczek i poręczeń w sektorze ekonomii społecznej. Podczas spotkań podnoszona w dyskusjach będzie tematyka finansowania PES, zasady działania PFES oraz opisywane będą efekty jego działania.

Przewiduje się udział w konferencjach/seminariach i spotkaniach na terenie całego kraju od I kw. 2012 do zakończenia projektu.

Schemat: Harmonogram przebiegu testowania produktu

Źródło: Opracowanie własne

3. Charakterystyka materiałów, które otrzymają testerzy

Testowanie funduszu odbędzie się przy użyciu materiałów przeznaczonych dla użytkowników produktu, jak i jego odbiorców.

Na potrzeby stworzenia funduszu przygotowano materiały wśród których znajdują się m.in.:

- dla testujących użytkowników: Instrukcje zakładania funduszu; zasady działania funduszu, w tym forma prawna i sposób zarządzania; zasady udzielania pożyczek i poręczeń; instrukcja postępowania w przypadku trudności w zwrocie środków; materiały szkoleniowe;
- dla testujących odbiorców: zasady udzielania pożyczek i poręczeń; karty usługi (doradczej); wniosek o udzielenie wsparcia finansowego, umowa o udzielenie

wsparcia finansowego, regulamin o udzielenie wsparcia finansowego; regulamin wsparcia okołofunduszowego, strona internetowa funduszu wraz z kalkulatorem kosztów i odsetek

4. Informacje o planowanym sposobie monitorowania przebiegu procesu testowania

Proces testowania monitorowany będzie przez kadrę funduszu w sposób ciągły, na bieżąco, zgodnie z zaplanowanym harmonogramem działań. Za przebieg monitoringu odpowiada koordynator ds. oceny efektów, weryfikujący prawidłowość realizacji testów i podejmujący decyzje o wprowadzeniu ewentualnych zmian.

Jako narzędzia monitorowania procesu testowania zastosowane zostaną: protokoły ze spotkań roboczych, rejestr udzielonych i zwróconych pożyczek, udzielonych i zwróconych poręczeń, opinia opiekuna wsparcia, karty doradcze, listy obecności ze szkoleń, ankiety ewaluacyjne, zakładka „Komentarze” na podstronie www.

Wskaźnikami oceny procesu testowania będą:

- liczba udzielonych pożyczek,
- liczba udzielonych poręczeń;
- liczba zawartych umów;
- liczba wpływających wniosków do funduszu;
- liczba spłaconych zobowiązań w stosunku do zaciągniętych;
- liczba udzielonych godzin konsultacji specjalistycznych;
- rentowność funduszu;
- wysokość kapitału funduszu;
- liczba podmiotów wnoszących wkłady do funduszu;
- zmiany wprowadzone w dokumentach funduszu;
- ilość informacji medialnych o funduszu (radio, telewizja, Internet, prasa);
- ilość wejść na stronę www funduszu.

Monitorowanie przebiegu testowania będzie wspierane bieżącym monitoringiem realizacji całego zakresu projektu.

V. SPOSÓB SPRAWDZENIA, CZY INNOWACJA DZIAŁA

1. Sposób dokonania oceny wyników testowania

Ocena wyników testowania funkcjonowania PFES opierać się będzie na następujących działaniach:

- Ewaluacja wewnętrzna;
- Przeprowadzenie ekspertyz i analiz (5 sztuk);
- Ewaluacja zewnętrzna.

Ewaluacja wewnętrzna przeprowadzona zostanie w oparciu o plan ewaluacji przez zespół projektowy. Za przebieg procesu odpowiada koordynator ds. oceny efektów.

Wewnętrzna ewaluacja produktu finalnego

1) Cel:

- badanie jakości przedsięwzięcia (produktu), a w konsekwencji jego doskonalenie poprzez dostarczanie informacji służących zwiększeniu jego efektywności, a także określenie stopnia zgodności realizacji przedsięwzięcia z przyjętymi założeniami;
- zbadanie zgodności produktu ze strategią wdrażania w zakresie celu i grupy docelowej;
- zbadanie pierwszych rzeczywistych i wymiernych skutków działań;
- zbadanie efektów (rezultatów i oddziaływania).

2) Odbiorcy:

- użytkownicy produktu: jednostki samorządu terytorialnego (gmina, powiat, województwo), organizacje pozarządowe wspierające rozwój sektora ekonomii społecznej;
- odbiorcy produktu: 11 instytucji ES z województwa podlaskiego (w tym, organizacje pozarządowe, spółdzielnie socjalne) charakteryzujące zróżnicowanym potencjałem

(zasobami technicznymi, finansowymi, ludzkimi, społecznymi), trwałością instytucjonalną (w tym młode instytucje, działające nie dłużej niż rok);

- kadra funduszu;
- kadra zarządzająca i merytoryczna partnerstwa (realizatorzy projektu).

3) Projekt ewaluacji wewnętrznej z wyodrębnieniem przedmiotów ewaluacji

a. Przedmiot ewaluacji: Utworzenie Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej;

Cel ewaluacji: Zbadanie skuteczności utworzenia Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej oraz jego udoskonalenie w kierunku lepszego planowania i realizacji projektu.

Odbiorcy ewaluacji: Kadra zarządzająca i merytoryczna projektu; kadra funduszu;

Pytania kluczowe:

Czy zostały wprowadzone niezbędne zmiany do zapisów statutowych (wprowadzenie możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w przedmiocie udzielania wsparcia podmiotom ekonomii społecznej poprzez udzielania im pożyczek i poręczeń);

Czy zostało wyodrębnione konto bankowe funduszu z kapitałem początkowym 350 000 złotych pochodzących ze środków projektu oraz wyodrębniona ewidencja rachunkowa;

Czy została utworzona linia graficzna funduszu oraz podstrona www;

Czy został opracowany biznes plan Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej;

Czy została nawiązana współpraca z Powiatowymi Urzędami Pracy.

Kryteria ewaluacji: Trafność, skuteczność efektów, szczególnie pod względem długotrwałego utrzymania Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej;

Metody badawcze oraz próba badawcza: Analiza dokumentów/ dokumentacji związanej z utworzeniem Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej;

Harmonogram realizacji: I – II kwartał 2012;

Forma raportu: Przedstawienie wyników wszystkim zainteresowanym;

Dokumenty: Statut OWOP; Informacja o sposobie wyodrębnienia konta i ewidencji rachunkowej; Biznes Plan PFES; Księga identyfikacji; potwierdzenie nawiązania współpracy z PUP;

- b. Przedmiot ewaluacji: Zarządzanie Podlaskim Funduszem Ekonomii Społecznej;
Cel ewaluacji: Zbadanie jakości zarządzania Podlaskim Funduszem Ekonomii Społecznej oraz jego udoskonalenie w kierunku lepszego planowania i realizacji projektu.
Odbiorcy ewaluacji: Kadra funduszu;
Pytania kluczowe:
Jak została zdefiniowana struktura zarządzania funduszem;
Czy Kadra funduszu podnosi swoje kwalifikacje poprzez zaplanowane w projekcie szkolenia.
Kryteria ewaluacji: skuteczność zarządzania projektem; ocena, czy poszczególne osoby (kadra zarządzająca i merytoryczna) wykonują zadania zgodne z ich rolą i kompetencjami oraz czy wykonują to we właściwy sposób.
Metody badawcze oraz próba badawcza: Analiza dokumentów/ dokumentacji związanej z zarządzaniem Podlaskim Funduszem Ekonomii Społecznej;
Harmonogram realizacji: II kwartał 2012 – IV kwartał 2013;
Forma raportu: Przedstawienie wyników wszystkim zainteresowanym;
Dokumenty: Zasady działania funduszu.
- c. Przedmiot ewaluacji: Opracowanie i prowadzenie strategii marketingowej i PR Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej;
Cel ewaluacji: Zbadanie jakości opracowania oraz skuteczności prowadzenia strategii marketingowej i PR Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej;
Odbiorcy ewaluacji: użytkownicy produktu, odbiorcy produktu.
Przedmiot ewaluacji: Opracowanie i prowadzenie strategii marketingowej i PR Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej;
Pytania kluczowe:

Jaki rodzaj promocji, strategii marketingowej i PR został wykorzystany. Czy wykorzystane narzędzia są trafne i ekonomiczne;

Kryteria ewaluacji: Trafność form strategii marketingowej do potencjalnych odbiorców, skuteczność form przekazu i zasięgu;

Metody badawcze oraz próba badawcza: Analiza dokumentów/ dokumentacji związanej z zarządzaniem Podlaskim Funduszem Ekonomii Społecznej, ankiety internetowe;

Harmonogram realizacji: II kwartał 2012 – IV kwartał 2013;

Forma raportu: Przedstawienie wyników wszystkim zainteresowanym;

Dokumenty: Strategia marketingowa i PR.

d. Przedmiot ewaluacji: Udzielenie wsparcia finansowego i okołofunduszowego:

- pożyczki wraz ze wsparciem okołofunduszowym,
- poręczenia wraz ze wsparciem okołofunduszowym;

Cel ewaluacji: Zbadanie procedur udzielenia wsparcia finansowego (pożyczki, poręczenia) oraz jakości i skuteczności wsparcia okołofunduszowego;

Odbiorcy ewaluacji: odbiorcy produktu

Pytania kluczowe:

Jaka jest przydatność dokumentacji Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej, w tym regulaminów, wniosków o udzielenie wsparcia;

Jak wpływają określone procedury na rozwój Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej (wpływ oprocentowania i kosztów manipulacyjnych w kontekście dalszego kształtowania PFES, ocena współpracy z PUP, ilość przyjętych poręczeń przez PUP);

Które z użytych instrumentów wsparcia okołofunduszowego są najbardziej skuteczne.

Kryteria ewaluacji: adekwatność procedur, szczególnie pod względem możliwości odbiorców i obowiązujących regulacji prawnych;

Metody badawcze oraz próba badawcza: Analiza dokumentów/ dokumentacji związanej z udzielaniem wsparcia; karty doradcze, ankiety ewaluacyjne;

Harmonogram realizacji: II kwartał 2012 – IV kwartał 2013;

Forma raportu: Przedstawienie wyników wszystkim zainteresowanym;

Dokumenty: rejestr udzielanych pożyczek, poręczeń, zasady udzielania pożyczek, poręczeń;

- e. Przedmiot ewaluacji: Włączanie się do funduszu podmiotów trzecich (JST, NGO, biznes);

Cel ewaluacji: Ocenienie zainteresowania włączania się do funduszu;

Odbiorcy ewaluacji: użytkownicy produktu

Pytania kluczowe:

Czy podmioty trzecie (JST, NGO, biznes) włączają się do funduszu;

Co ułatwiłoby im włączenie się do funduszu;

Jakie przeszkody nie pozwalają im włączyć się do funduszu;

Kryteria ewaluacji: trwałość, szczególnie w ocenie po zakończeniu finansowania zewnętrznego funduszu;

Harmonogram realizacji: I – III kwartał 2013;

Forma raportu: Przedstawienie wyników wszystkim zainteresowanym;

Dokumenty: deklaracja gotowości, badania ankietowe;

- f. Przedmiot ewaluacji: Możliwości wydzielenia formy prawnej Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej;

Cel ewaluacji: zbadanie przekształcenia Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej w wyodrębniony podmiot w formie spółki z o.o. utworzony ze środków, którymi dysponuje fundusz;

Pytania kluczowe:

Jakie są możliwości i ograniczenia przekształcenia Podlaskiego Funduszu Ekonomii Społecznej w wyodrębniony podmiot w formie spółki z o.o.;

Zbadanie możliwości przystąpienia do spółki jednostek samorządu terytorialnego;

Kryteria ewaluacji: efektywność przekształcenia;

Harmonogram realizacji: III kwartał 2013;

Forma raportu: Przedstawienie wyników wszystkim zainteresowanym;

Dokumenty: analiza prawna;

g. Przedmiot ewaluacji: Szkolenia z tworzenia i funkcjonowania funduszu dla użytkowników (szkolenie III – IV kw. 2013r. 2x15osx8h);

Cel ewaluacji: ocena, na ile szkolenia zwiększyły wiedzę na temat tworzenia i funkcjonowania funduszu dla użytkowników;

Odbiorcy ewaluacji: użytkownicy produktu

Pytania kluczowe:

W jakim stopniu uczestnictwo w szkoleniach wzmocniło potencjał i podniosło wiedzę uczestników;

Kryteria ewaluacji: efektywność szkolenia; możliwość zastosowania przez użytkowników (prawne, organizacyjne); stopień skomplikowania produktu (łatwość zastosowania wypracowanych narzędzi);

Harmonogram realizacji: III – IV kw. 2013r;

Forma raportu: Przedstawienie wyników wszystkim zainteresowanym;

Dokumenty: ankieta ewaluacyjna.

Zewnętrzna ewaluacja produktu finalnego

Ekspertyzy, analizy oraz ewaluacja zewnętrzna przeprowadzona zostanie przez osoby nie będące pracownikami instytucji odpowiedzialnej za wdrażanie projektu. Celem ewaluacji będzie ocena skuteczności działania produktu i efektów jego wdrażania.

Ewaluacja zewnętrzna zostanie zlecona z zastosowaniem procedur wynikających z Ustawy Prawo Zamówień Publicznych (w tym zasady konkurencyjności POKL). Zostanie przygotowany SIWZ, który będzie między innymi zawierał: precyzyjne określenie ewaluacji, spodziewany sposób wykorzystania wyników ewaluacji, struktura ewaluacyjna.

Plan ewaluacji oraz jej kryteria zostaną ustalone z wybranym ewaluatorem, z którym zostanie także podpisana umowa. Zlecenie ewaluacji nastąpi w II kwartale 2012 roku.

VI. STRATEGIA UPOWSZECHNIANIA

1. Cel działań upowszechniających

Wnioskodawca po opracowaniu produktu będzie dążył do jego upowszechnienia i włączenia do głównego nurtu polityki, w zakresie działań na rzecz zapewnienia trwałości podmiotów ekonomii społecznej.

Celem działań upowszechniających będzie przekazanie do jak największej grupy użytkowników i odbiorców projektu informacji merytorycznych na temat produktu, wypracowanego w ramach projektu, a także:

- zachęta do szerszego stosowania walidowanych produktów finalnych;
- zwiększenie wiedzy na temat zalet produktu;
- przygotowanie gruntu pod późniejsze działania mainstreamingowe.

Upowszechnianie produktu przyczyni się do podniesienia poziomu wiedzy z zakresu ekonomii społecznej wśród organizacji pozarządowych oraz do zwiększenia świadomości interesariuszy w odniesieniu do korzyści płynących z uzyskania wsparcia z funduszu pożyczkowo-poręczeniowego dla instytucji ekonomii społecznej.

W perspektywie długofalowej osiągnięcie tych efektów tworzy nowy ład instytucjonalny i daje szanse zrównoważonego oraz trwałego rozwoju społecznego. Upowszechnianie rozumiane w ten sposób wykracza znacznie poza działania informacyjno-promocyjne, które dotyczą podstawowej wiedzy na temat projektu, w tym źródeł finansowania, obszarów wsparcia, okresu realizacji i zaangażowanych podmiotów. Tak rozumiane upowszechnienie ma na celu przekazywanie wiedzy na temat zalet funkcjonowania i wsparcia z funduszu pożyczkowo –poręczeniowego dla instytucji ekonomii społecznej.

2. Grupy docelowe działań upowszechniających

Działania upowszechniające skierowane będą do następujących grup docelowych (interesariuszy) projektu:

- Samorządy województwa podlaskiego (118 gminnych, 16 powiatowych, 1 samorząd województwa) jako potencjalni użytkownicy produktu;
- Organizacje i instytucje wspierające podmioty ekonomii społecznej, tzw. OWES-y – Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (8 działających) jako potencjalni użytkownicy produktu;
- Podmioty Ekonomii Społecznej (PES), m.in.: organizacje pozarządowe (3719), spółdzielnie socjalne (7), spółki z.o.o. non profit (3) jako potencjalni odbiorcy produktu;
- Osoby fizyczne zakładające spółdzielnie socjalne, jako odbiorcy projektu
- Powiatowe Urzędy Pracy jako instytucje finansujące PES

Działaniami upowszechniającymi zostaną objęci także:

- Osoby odpowiedzialne za tworzenie polityki oraz decydenci z sektora ekonomii społecznej, polityki społecznej i finansów, którzy mają możliwość wprowadzania zmian;
- Reprezentanci instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie polityki regionalnej i krajowej w dziedzinie ekonomii społecznej;
- Pracownicy IP/IP2;
- Członkowie Regionalnej Informacyjnej Grupy Roboczej;
- Członkowie Regionalnej Sieci Tematycznej woj. Podlaskiego oraz Krajowej Sieci Tematycznej „Zatrudnienie i Integracja Społeczna”;
- Członkowie rady pożytku publicznego, związków samorządów, związków rewizyjnych spółdzielni socjalnych i spółdzielni pracy;
- Członkowie Federacji Organizacji Pozarządowych Miasta Białystok oraz Wojewódzkiej Sieci Organizacji Pozarządowych.

3. Plan działań upowszechniających i ich charakterystyka

Ze względu na dużą skalę działań upowszechniających, istotną rolę wśród planowanych instrumentów upowszechniania będą pełniły narzędzia umożliwiające dotarcie do szerokiego kręgu odbiorców. Za działania te odpowiedzialny będzie koordynator ds. upowszechniania i mainstreamingu, zaangażowany w realizację projektu. Wśród działań tych znajdują się:

- Utworzenie strony internetowej jako swoistego przewodnika po Funduszu, zasadach aplikowania, dostępie do dokumentacji, itp.;
- Zamieszczenie informacji o produkcie na portalach internetowych, m.in.: www.owop.org.pl, www.powiatlomzynski.pl, www.ngo.pl, www.podlaskie.ngo.pl, www.wrotapodlasia.pl, www.bialystok.pl, www.ekonomiaspoleczna.pl, portalach IP/IPII, KIW i innych;
- Utworzenie profilu funduszu na portalu społecznościowym www.facebook.com;
- Wysyłka pocztowa (pocztą tradycyjną) oraz mailowa (pocztą elektroniczną) informacji na temat funduszu do możliwie najszerzej grupy odbiorców i użytkowników projektu;
- Publikacja upowszechniająca wypracowany produkt opisująca jak uruchomić Fundusz;
- Komunikaty przekazane do mediów (prasa centralna regionalna, centralna, radio, TV, Internet).
- Promocja w ramach Sieci SPLOT i Regionalnych Ośrodków EFS.

Działania upowszechniające oraz ich intensywność zależą od fazy, w jakiej będzie znajdował się projekt w danym momencie. Ze względu na etapy realizacji projektu, upowszechnianie będzie odbywać się następująco:

- W fazie testowania produktu upowszechnianie dotyczyć będzie bieżących wyników testowania. Zaangażowani w ten proces zostaną odbiorcy i użytkownicy, uwzględnione zostaną otrzymane od nich informacje zwrotne. Działania upowszechniające będą stanowiły podstawę do rozpoczęcia włączania na poziomie

horyzontalnym. Powyższe działania będą służyły angażowaniu osób związanych merytorycznie z oczekiwanymi rezultatami w planowane włączenie produktu (charakter upowszechniający i włączający). Ponadto wszystkie te działania wpisują się w strategię upowszechnienia projektów innowacyjnych PO KL, ponieważ ich celem będzie przekazywanie informacji merytorycznych na temat produktów finalnych, wypracowanych dobrych praktyk oraz rezultatów projektu. Prowadzenie kampanii upowszechniającej rezultaty projektu będzie wspierane poprzez publikacje w mediach regionalnych oraz umieszczenie informacji na stronach internetowych Lidera i Partnerów.

- W fazie analizy efektów testowanego produktu upowszechnianie dotyczyć będzie bieżących aspektów upowszechniania produktu i efektów testowania, a także włączać grupy docelowe oraz decydentów w debatę na temat produktu i jego funkcjonalności. W fazie tej przeprowadzony będzie dialog z odbiorcami projektu w jakim stopniu produkt projektu spełnił ich potrzeby, a także w przypadku spełnienia oczekiwań w kwestii funkcjonalności produktu – aktywizacja tych grup aby wystąpiły z żądaniem szerszego stosowania produktu w odniesieniu do polityk.
- W fazie opracowania produktu finalnego kontynuowane będą działania upowszechniające, a także prowadzone będą konsultacje i debaty z grupami docelowymi oraz decydentami, służące wypracowaniu produktu finalnego. W momencie opracowania produktu finalnego działania upowszechniające będą najintensywniejsze i będą połączone z działaniami włączającymi ostateczną wersję produktu do polityk.
- W fazie upowszechniania prowadzona będzie szeroko zakrojona akcja informacyjna na temat pozytywnych aspektów opracowanego produktu.

VII. STRATEGIA WŁĄCZANIA DO GŁÓWNEGO NURTU POLITYKI

1. Cele działań:

Celem działań włączających (mainstreamingowych) projektu jest włączenie produktu finalnego do głównego nurtu polityki i praktyki w zakresie zapewnienia trwałości

funkcjonowania instytucji ekonomii społecznej i jest spójne z PO KL. Cele projektu są bowiem zgodne z celami Priorytetu VII PO KL w zakresie wsparcia dla utworzenia i/lub funkcjonowania (w tym wzmocnienia potencjału) instytucji otoczenia sektora ekonomii społecznej. Projekt jest ponadto zgodny z celami horyzontalnymi EFS: równością szans, wspieraniem rozwoju społeczeństwa informacyjnego poprzez narzędzie IT oraz wspieraniem rozwoju lokalnego poprzez aktywny udział osób i instytucji z terenu województwa podlaskiego (empowerment). Projekt wpisuje się też w Strategię Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015, Strategię dla Województwa Podlaskiego w zakresie Polityki Społecznej, Projektu Wieloletniego planu rozwoju ekonomii społecznej w województwie podlaskim.

Biorąc pod uwagę charakter projektu oraz potencjał wypracowanego produktu finalnego należy uznać, że działania włączające obejmą obszar horyzontalny i wertykalny. Oznacza to, że celem włączania do głównego nurtu polityki w obszarze horyzontalnym będzie przygotowanie finansowego modelu wsparcia dla PES wypracowanego w ramach projektu do wykorzystania przez inne organizacje/samorządy w Polsce (mainstreaming praktyk). Innowacja przetestowana na PES w województwie podlaskim uwzględniona w tworzonego funduszu pożyczkowo-poręczeniowym, ma na celu zintegrowanie wsparcia okołofunduszowego z użyciem instrumentu poręczeniowego i pożyczkowego, które ustabilizują sytuację ekonomiczną PES. Z kolei celem włączania do głównego nurtu polityki w obszarze wertykalnym będzie działanie na rzecz zaangażowania otoczenia politycznego i decydentów różnych szczebli w celu przekonania ich do włączenia produktów projektu do systemu wpływającego lub współtworzącego główny nurt polityki.

Strategia włączania do głównego nurtu polityki będzie się koncentrować na:

- Prowadzeniu działań mających na celu przekonanie samorządów do dokapitalizowania funduszu pożyczkowo-poręczeniowego dla instytucji ekonomii społecznej;
- Prowadzeniu działań mających na celu przekonanie innych instytucji finansowych do wprowadzenia oferty pożyczkowej/kredytowej dopasowanej do potrzeb PES.
- Prowadzeniu działań mających na celu włączanie produktu do głównego nurtu polityki

2. Grupy docelowe działań mainstreamingowych (włączających)

Kluczowe dwie grupy, do której skierowane będą działania to:

- samorządy wojewódzkie, w szczególności przedstawiciele zarządów województw oraz regionalnych ośrodków polityki społecznej, którzy odpowiadają za przygotowanie i wdrażanie:
 - strategii rozwoju regionu,
 - strategii polityki społecznej,
 - długoletnich planów w sferze polityki społecznej (np. rozwoju ekonomii społecznej),
 - programów współpracy z organizacjami pozarządowymi,
 - programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Aby wzmocnić oddziaływanie na poziomie regionalnym odbiorcami działań będą dodatkowo przedstawiciele podmiotów mających wpływ na kształtowanie regionalnych polityk publicznych: wojewódzkich urzędów pracy, wojewódzkich rad zatrudnienia, wojewódzkich rad pożytku publicznego, regionalnych reprezentacji i sieci organizacji pozarządowych, a także ogólnopolskich polityk: Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (EFS), Rady Pomocy Społecznej, Rady Działalności Pożytku, SPLOT i innych sieci organizacji pozarządowych na poziomie ogólnopolskim. W tych grupach włączanie będzie miało charakter wertykalny.

- Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej - prowadzące działania wspierające powstawanie i funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej. Zastosowany tutaj będzie mainsteraming horyzontalny, a w jego ramach powielanie w całości lub części przez inne podmioty produktów finalnych projektu.

Aby wzmocnić działania mainstreamingowe odbiorcami działań będą dodatkowo przedstawiciele mediów lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich, mających znaczący wpływ na opinię publiczną.

3. Plan działań mainstreamingowych (włączających) i ich charakterystyka

Ze względu na skalę działań włączających, istotną rolę wśród planowanych instrumentów upowszechniania będą pełniły narzędzia umożliwiające włączanie wypracowanych produktów do głównego nurtu polityk regionalnych i ogólnopolskich. Za działania te odpowiedzialny będzie koordynator ds. upowszechniania i mainstreamingu, zaangażowany w realizację projektu. Wśród działań tych znajdują się:

- Konferencja dla użytkowników i odbiorców z udziałem włoskich ekspertów prezentująca wypracowany produkt (1 konferencja x 80 osób) – IV kwartał 2013;
- Szkolenia z tworzenia i funkcjonowania funduszu dla użytkowników (2 szkolenia x 8h x 15 osób) – III/ IV kwartał 2013;
- Cykl spotkań z użytkownikami i podmiotami mającymi znaczenie dla mainstreamingu, np. rady pożytku publicznego, związki samorządów, federacje NGO, OWESy, związek rewizyjny spółdzielni pracy i spółdzielni socjalnych, RST, KST, IP, IPII– I kwartał 2012 – IV kwartał 2013;
- Udział przedstawicieli partnerstwa w konferencjach i seminariach dotyczących ekonomii społecznej na terenie całego kraju oraz propagowanie produktu (funduszu) jako skutecznej metody wsparcia PES (min. 10 konferencji) - I kwartał 2012 – IV kwartał 2013.

Działania włączające oraz ich intensywność zależą od fazy, w jakiej będzie znajdował się projekt w danym momencie. Ze względu na etapy realizacji projektu, mainstreaming będzie odbywać się następująco:

- W fazie opracowania produktu finalnego prowadzone będą konsultacje i debaty z grupami docelowymi oraz decydentami służące wypracowaniu produktu finalnego.

Opracowane zostaną komunikaty, oraz inne niezbędne materiały na potrzeby mainstreamingu wertykalnego.

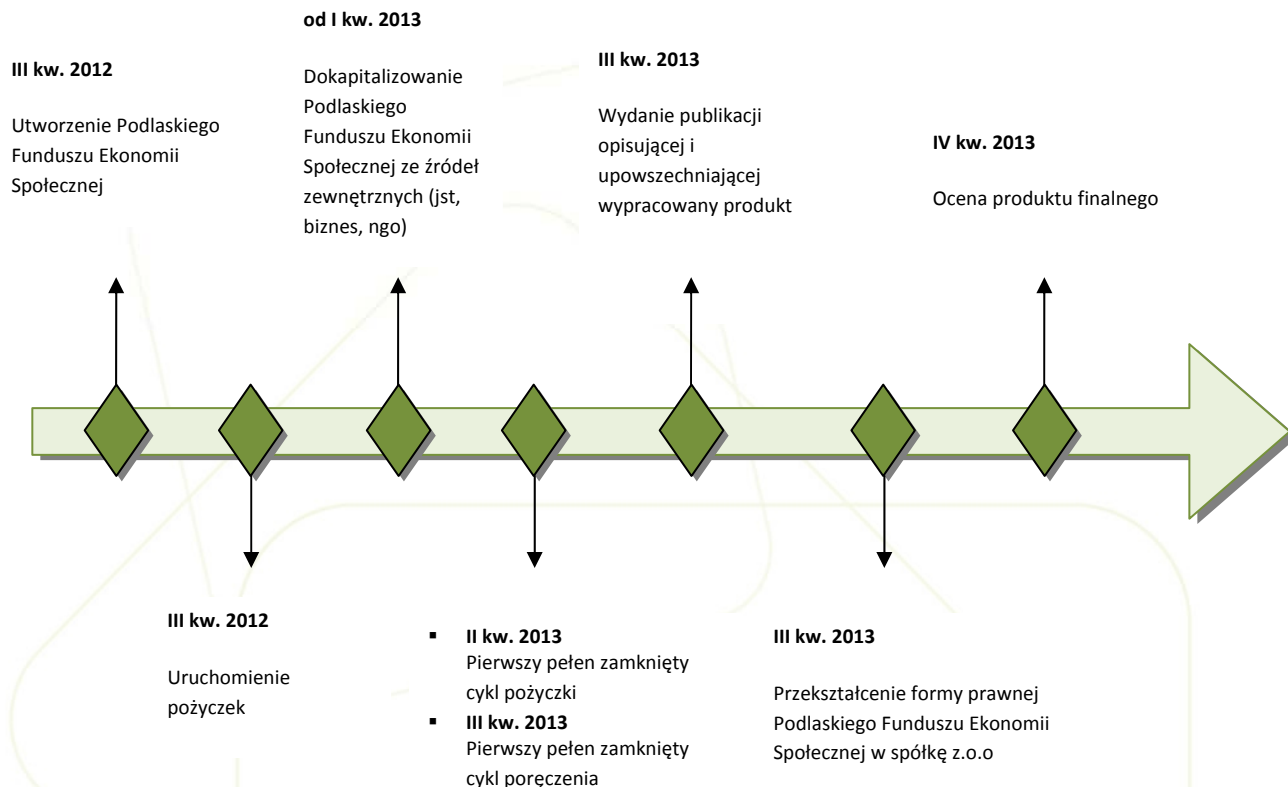
- W fazie upowszechniania i mainstreamingu, po pozytywnej walidacji produktu przez RST oraz IOK, prowadzone będą zaawansowane działania włączające.

Obok tego podejmowane będą inne działania wspomagające włączanie innowacji w główny nurt polityk publicznych. Wnioskodawca i partnerzy będą prezentować doświadczenia Projektu podczas wydarzeń organizowanych w ramach swojej statutowej działalności, a także wydarzeń organizowanych przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe skierowanych do w/w grup kluczowych. Doświadczenia te wraz z rekomendacjami będą również upubliczniane poprzez stronę internetową Projektu, strony internetowe Partnerów oraz za pośrednictwem mediów.

VIII. KAMIENIE MIŁOWE II ETAPU PROJEKTU

W projekcie wyodrębniono kilka etapów (kamieni milowych) istotnych z punktu widzenia jego realizacji. Pozwalają one ustalić fazę zakończenia pewnego etapu projektu i uporządkować go chronologicznie oraz kontrolować efekty testowania produktu.

Schemat: Kamienie milowe

Źródło: Opracowanie własne

IX. ANALIZA RYZYKA

Poszczególne zagrożenia wraz z oszacowaniem prawdopodobieństwa ich wystąpienia (w skali od 1 do 3, gdzie 1 oznacza niskie prawdopodobieństwo wystąpienia danego ryzyka, a 3 – prawdopodobieństwo wysokie), oszacowaniem wpływu ryzyka na realizację projektu (w skali od 1 do 3, gdzie 1 oznacza bardzo mały wpływ na realizację projektu, a 3 – wpływ bardzo duży) oraz strategią zarządzania ryzykiem uwzględnia poniższa tabela. Należy zaznaczyć, iż za istotne uważa się zagrożenia, które na skali istotności otrzymały co najmniej 4 punkty.

Tabela analizy ryzyka

I.	Zagrożenie	<u>Brak/zbyt mała ilość potencjalnych klientów Funduszu (pożyczkobiorców i osób korzystających z poręczeń)</u>	
	Prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenie 1-niskie; 2-średnie; 3-wysokie	Wpływ zagrożenia na realizację projektu 1-bardzo mały; 2-średnie; 3-bardzo duży	Iloczyn prawdopodobieństwa i wpływu
	3	2	6
	Sposób ograniczenia zagrożenia	Kadra funduszu będzie utrzymywała bieżący kontakt z podmiotami ES, m.in. poprzez OWES, stale informując o funduszu. Prowadzona będzie szeroka kampania marketingowa funduszu promująca preferencje dla PES. Zarówno lider (OWOP) jak i partner (Starostwo Powiatowe w Łomży) posiadają kilkuletnie doświadczenie we wspieraniu PES, są dobrze identyfikowani w województwie podlaskim, na co dzień współpracują z PES, które zgłaszały potrzebę skorzystania z oferty funduszu. Sygnalizowanie przez PES zapotrzebowania na usługę funduszu (pożyczki i poręczenia wraz ze wsparciem okołofunduszowym) zmniejsza ryzyko wystąpienia zagrożenia.	

II.	Zagrożenie	<u>Niski kapitał Funduszu. Fundusz początkowy w wysokości 350 000 złotych może okazać się niewystarczający do udzielenia wsparcia adekwatnego do potrzeb 11 podmiotów.</u>	
	Prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenie 1-niskie; 2-średnie; 3-wysokie	Wpływ zagrożenia na realizację projektu 1-bardzo mały; 2-średnie; 3-bardzo duży	Iloczyn prawdopodobieństwa i wpływu
	3	2	6
	Sposób ograniczenia zagrożenia	Dobre przygotowanie biznesplanu funduszu przez kadrę funduszu, w którym zostaną wydzielone środki na pożyczki i poręczenia, oraz dookreślone warunki finansowe, na jakich udzielane będą pożyczki i poręczenia (odsetki, opłaty administracyjne). Powołana komisja rekrutacyjna będzie prowadzić weryfikację wniosków w	

		sposób pozwalający na udzielenie wsparcia minimum 11 podmiotom. Niwelowaniu tego zagrożenia służyć będą również zapisy w zasadach udzielania pożyczek określające maksymalną kwotę pożyczki na poziomie 35 000,00 zł. Bieżące monitorowanie udzielonego wsparcia przez obsługę finansową i kadrę funduszu, pozwoli na optymalne gospodarowanie środkami.
--	--	--

III.	Zagrożenie	<u>Małe zaangażowanie finansowe podmiotów zewnętrznych potencjalnie mogących zasilić fundusz.</u>	
	Prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenie 1-niskie; 2-średnie; 3-wysokie	Wpływ zagrożenia na realizację projektu 1-bardzo mały; 2-średnie; 3-bardzo duży	Iloczyn prawdopodobieństwa i wpływu
	3	1	3
	Sposób ograniczenia zagrożenia	Wpływ na obniżenie zagrożenia ma zadeklarowana gotowość wniesienia wkładu finansowego do kapitału funduszu przez użytkowników w trakcie spotkań roboczych, a także w trakcie badań, co odzwierciedla raport. Wśród jednostek deklarujących znalazły się samorządy terytorialne, stowarzyszenia i spółdzielnia socjalna. OWOP i Starostwo Powiatowe w Łomży wystąpiło do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku o opinię na temat form i zasad, na jakich JST mogą przekazać wkład finansowy do funduszu. W/w opinia interpretuje możliwości przekazania wkładu finansowego do funduszu. Wysoki wpływ na zaangażowanie finansowe podmiotów zewnętrznych będzie miała lobbująca strategia marketingowa i PR funduszu..	

IV.	Zagrożenie	<u>Nie uda się kompleksowo przetestować PFES - krótki okres przeznaczony na testowanie produktu, wynikający z ograniczeń projektu finansowanego z EFS (np. zbyt krótki okres na zbadanie całego cyklu udzielenia pożyczki/poreczeniaby sprawdzić czy wprowadzone zmiany dotyczące warunków udzielenia pożyczki/poreczeniaby zadziałać na kolejnych klientach.</u> Ograniczony czas nie pozwoli
-----	------------	--

		<u>za sprawdzenie, czy będziemy w stanie odzyskać niespłacone należności).</u>	
	Prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenie 1-niskie; 2-średnie; 3-wysokie	Wpływ zagrożenia na realizację projektu 1-bardzo mały; 2-średnie; 3-bardzo duży	Iloczyn prawdopodobieństwa i wpływu
	3	3	9
	Sposób ograniczenia zagrożenia	Kadra funduszu przygotuje harmonogram udzielania pożyczek i poręczeń, który pozwoli na gospodarowanie środkami adekwatne do terminów w projekcie. Doradcy pracujący bezpośrednio z klientami będą dokonywali oceny ich potencjału finansowego, możliwości i terminowości spłaty pożyczki, wspólnie będą wypracowywać najbardziej dogodny (z perspektywy klienta i projektu) okres wywiązywania się z zaciągniętych należności. W przypadku poręczeń będą monitorować i wspierać działania związanych spółdzielni socjalnych. Doradca współpracuje w tym zakresie z koordynatorem funduszu. Opracowane stosowne zabezpieczenia umożliwiające skuteczne egzekwowanie zaciągniętych zobowiązań. OWOP i Starostwo Powiatowe w Łomży posiadają pozytywną opinię Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku o możliwości udzielania poręczeń przez Fundusz, pozwalającą na uruchomienie narzędzia w początkowej fazie testu. Nad prawidłowością działań funduszu będzie czuwała obsługa prawna.	

	Zagrożenie	<u>Trudności i koszty przekształcenia się funduszu w spółkę z.o.o.</u>	
	Prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenie 1-niskie; 2-średnie; 3-wysokie	Wpływ zagrożenia na realizację projektu 1-bardzo mały; 2-średnie; 3-bardzo duży	Iloczyn prawdopodobieństwa i wpływu
V.	2	2	4
	Sposób ograniczenia zagrożenia	W biznes planie zostaną przewidziane koszty związane z przekształceniem się funduszu w inną formę prawną. Wykonana w ramach projektu analiza prawna rekomenduje przekształcenie funduszu w spółkę z.o.o. jako formę sprzyjającą samorządom i biznesowi w zakresie włączania się do funduszu. Trudności związane z procesem przekształcenia się funduszu złagodzi	

		również fakt, iż kadra funduszu będzie miała doświadczenie i przygotowanie w jego prowadzeniu. Rozpoczęte zostały działania mające na celu sprawdzenie możliwości przekazania kapitału projektowego (350 000,00 zł) do przekształconego funduszu (pismo do Instytucji Pośredniczącej, analizy prawne).
--	--	--

VI.	Zagrożenie	<u>Nieuczciwość podmiotów korzystających z oferty funduszu. Preferencyjne warunki funduszu mogą przyczynić się do nadużywania go przez PES (np. biorą pożyczkę z zamiarem nie spłacania jej, wykorzystania niezgodnie z wnioskiem lub biorą pożyczkę i likwidują swoją działalność. Podobnie w przypadku poręczeń).</u>	
	Prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenie 1-niskie; 2-średnie; 3-wysokie	Wpływ zagrożenia na realizację projektu 1-bardzo mały; 2-średnie; 3-bardzo duży	Iloczyn prawdopodobieństwa i wpływu
	2	3	6
	Sposób ograniczenia zagrożenia	Komisja rekrutacyjna na etapie aplikowania będzie wnikliwie analizować złożone wnioski korzystając z rekomendacji i opinii w środowisku (w tym OWES) oraz doradcy, w którego zakres kompetencji będzie wchodziło rozpoznanie i diagnozowanie sytuacji podmiotu przed udzieleniem wsparcia. Zaplanowany system poręczeń ma zagwarantować odzyskiwanie środków. Bieżące monitorowanie spłat przez zespół księgowy i ewentualne egzekwowanie spłaty należności w terminie. O każdym przypadku nieregularnego zwrotu zobowiązań informowany będzie koordynator ds. funduszu. Ponadto zagrożenie ogranicza fakt niskiej puli środków w funduszu, szczególnie na początku jego działalności.	

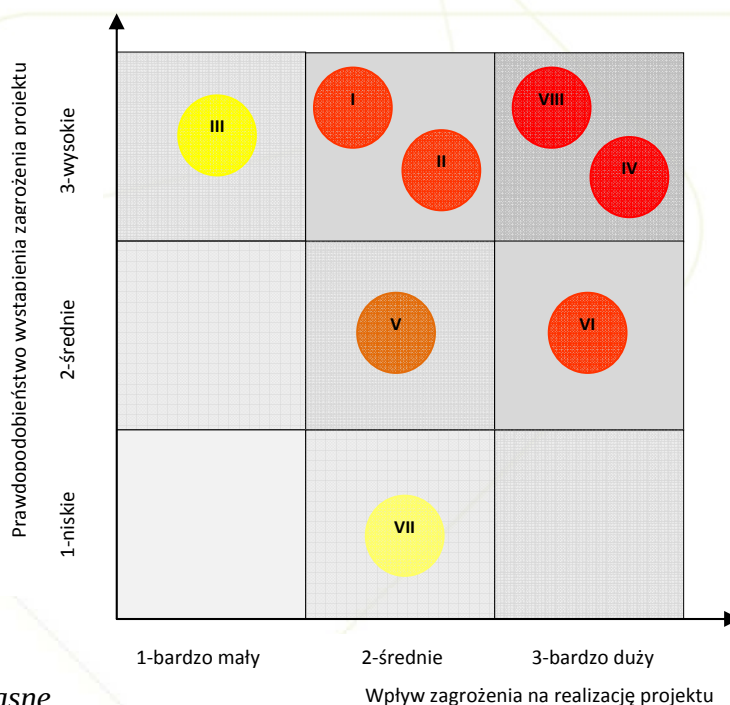
VII	Zagrożenie	<u>Trudności z dostępem do ekspertów związanych z innowacyjną tematyką projektu (konsultanci specjalistyczni, trenerzy kadry funduszu i użytkowników, eksperci ds. analiz i wdrażania lokalnego funduszu).</u>	
	Prawdopodobieństwo	Wpływ zagrożenia na realizację projektu	Iloczyn prawdopodobieństwa

wystąpienia zagrożenie 1-niskie; 2-średnie; 3- wysokie	1-bardzo mały; 2-średnie; 3-bardzo duży	i wpływu
1	2	2
Sposób ograniczenia zagrożenia	Zarówno OWOP jak i Starostwo Powiatowe w Łomży prowadząc od lat działania w zakresie wspierania podmiotów ekonomii społecznej dysponuje bazą doświadczonych trenerów specjalizujących się w dziedzinie ES. Ponadto poprzez członkostwo w ogólnopolskich sieciach partnerzy mają możliwość korzystania z ich potencjału kadrowego (eksperti z całej Polski). Dodatkowo współpraca z partnerem zagranicznym daje możliwość konsultacji z ekspertami od bankowości spółdzielczej, funduszy na rzecz rozwoju spółdzielczości socjalnej ewentualnie ich udziału w pracach nad analizami i wdrażaniem lokalnego produktu.	

VII I.	Zagrożenie	<u>Nie uda się włączyć PFES w nurt polityki szczególnie na szczeblu wojewódzkim, nie przyjmie się w zaproponowanej formie.</u>	
	Prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenie 1-niskie; 2-średnie; 3- wysokie	Wpływ zagrożenia na realizację projektu 1-bardzo mały; 2-średnie; 3-bardzo duży	Ilość i prawdopodobieństwa i wpływu
	3	3	9
	Sposób ograniczenia zagrożenia	Partner projektu reprezentuje samorząd, co sprzyja lobbowaniu na rzecz funduszu w środowisku JST. Członkowie lidera i partnera zasiadają w ciałach dialogu społecznego mających wpływ na kształtowanie opinii i polityki społecznej regionu. ... W trakcie wizyty ekspertów włoskich główne założenia funduszu zostały przedstawione: – władzom województwa (wojewoda podlaski, marszałek, dyrektor WUP, dyrektor ROPS, dyrektorom departamentu EFS i współpracy zagranicznej w UMWP); – władzom miejskim, powiatowym i gminnym (wiceprezydent Miasta Białegostoku, Starosta Łomżyński, burmistrzowie, wójtowie i sekretarzowie gmin,);	

	– organizacjom pozarządowym i podmiotom ES – biznesowi. W prowadzeniu przez państwo polityki społecznej rysuje się trend zwrotnych instrumentów finansowania m.in. poprzez ogłaszane konkursy (np. POPW, POKL, RPOWP) i strategie (np. Wieloletni plan rozwoju ekonomii społecznej w województwie podlaskim). jak również możliwość zastosowania po odpowiedniej akceptacji zasad działania KSU dla MŚP finansowanych ze środków EFS. Koordinator ds. upowszechniania i mainstreamingu wraz z ekspertami będą na bieżąco czuwać nad procesem włączania w nurt polityki, dokapitalizowania i przyjęcia się funduszu w zaproponowanej formie.
--	--

Schemat: Analiza ryzyka

Źródło: Opracowanie własne

X. ZŁĄCZNIKI

1. Wstępna wersja produktu finalnego

- 1.1. Instrukcja zakładania funduszu przez jednostki samorządu terytorialnego
- 1.2. Instrukcja zakładania funduszu przez ngo
- 1.3. Zasady działania funduszu
- 1.4. Zasady udzielania pożyczek w tym instrukcja postępowania w przypadku trudności w zwrocie środków
- 1.5. Zasady udzielania poręczeń w tym instrukcja postępowania w przypadku trudności w zwrocie środków
- 1.6. Regulamin wsparcia okołofunduszowego –narzędzia edukacyjne podnoszące wiedzę i umiejętności w zakresie zarządzania finansami wśród podmiotów ES

2. Wyniki badań:

- 2.1. Badanie mające na celu przeprowadzenie pogłębionej diagnozy i analizy problemu – w zakresie instrumentów finansowych, zarządzania finansami wśród podmiotów ekonomii społecznej działających na terenie województwa podlaskiego w ramach projektu pn. „Fundusz Pożyczkowo – Poręczeniowy jako narzędzie zapewnienia trwałości instytucji ekonomii społecznej”, nr POKL.07.02.00-20-042/10.
- 2.2. Ekspertyza w zakresie oceny zasadności i uwarunkowań tworzenia funduszu pożyczkowego i poręczeniowego podmiotom Ekonomii Społecznej w województwie podlaskim.
- 2.3. Ekspertyza z zakresu analizy funkcjonowania funduszy pożyczkowych i poręczeniowych na terenie województwa podlaskiego w kontekście wykorzystania dotychczasowych doświadczeń w tworzeniu produktu: Fundusz pożyczkowy i poręczeniowy dla podmiotów Ekonomii Społecznej w województwie podlaskim;
- 2.4. Analiza: System prawno – instytucjonalny wdrażania instrumentów inżynierii finansowej podmiotom ekonomii społecznej w województwie podlaskim - analiza w zakresie możliwości utworzenia funduszu pożyczkowo – poręczeniowego podmiotom ES w formie prawnej zgodnie z Ustawą dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U.2003 Nr 96 poz. 873

z późn. zm), w tym formy prawne takie jak: spółka z o.o., non profit; fundacja, spółdzielnia osób prawnych; działalność gospodarcza w ramach struktury organizacji; odpłatna działalność pożytku publicznego.

2.5. Analiza: System prawno – instytucjonalny wdrażania instrumentów inżynierii finansowej podmiotom ekonomii społecznej w województwie podlaskim - analiza udzielania wsparcia (zwrotnych instrumentów finansowych) w kontekście przepisów POKL 2007-2013, a także prawodawstwa krajowego oraz europejskiego (w tym rozporządzenie ogólne 1083/2006 (art. 44); rozporządzenie implementacyjne 1828/2006 (art. 43-46) podmiotom ES;

2.6. Analiza: System prawno – instytucjonalny wdrażania instrumentów inżynierii finansowej podmiotom ekonomii społecznej w województwie podlaskim - analiza udzielania wsparcia (zwrotnych instrumentów finansowych) w kontekście przepisów kodeksu cywilnego oraz pomocy publicznej

2.7. Analiza podatkowa w zakresie Funduszu pożyczkowo – poręczeniowego dla podmiotów ES (podmioty ekonomii społecznej) – rodzaje podatków, sposoby ponoszenia podatków, opodatkowanie odpłatnej działalności wykonywanej przez podmioty ekonomii społecznej; opodatkowanie świadczeń niepieniężnych na rzecz PES; zwolnienia w zakresie podatków;

2.8. Analiza postępowania w przypadku zwrotu środków/ trudności w zwrocie środków/ realizacji poręczenia przez podmioty ekonomii społecznej w ramach Funduszu pożyczkowo – poręczeniowego dla podmiotów ES.

Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych

Katarzyna Łotowska
Prezes Zarządu OWOP

.....
podpis

Starostwo Powiatowe w Łomży

Lech Marek Szablowski
Starosta Łomżyński

.....
podpis

Krzysztof Kozicki
Wicestarosta Łomżyński

.....
podpis